

LỜI GIỚI THIỆU

Đài Loan nằm ở vị trí cách Việt Nam không xa, gần gũi với chúng ta về phong tục, tập quán và văn hóa, người Đài Loan rất giàu tình cảm và mến khách. Khí hậu, thời tiết ở Đài Loan cũng không có sự khác biệt lớn so với Việt Nam. Đây những điều kiện thuận lợi cho người lao động Việt Nam có thể hoà nhập vào đời sống xã hội ở Đài Loan. Tuy nhiên, khi tới làm việc ở một vùng lãnh thổ mới lạ như Đài Loan, người lao động sẽ không thể tránh khỏi những ngỡ ban đầu.

Để giúp người lao động Việt Nam nhanh chóng hoà nhập với cuộc sống và công việc tại Đài Loan, Cục Quản lý lao động ngoài nước (DOLAB) biên soạn và phát hành cuốn “Những kiến thức cần thiết dùng cho người lao động Việt Nam đi làm việc tại Đài Loan”. Cuốn tài liệu sẽ cung cấp cho người lao động những hiểu biết cần thiết về phong tục, tập quán, văn hoá, con người Đài Loan và những yêu cầu đối với người lao động khi đến làm việc ở Đài Loan.

Chúng tôi tin tưởng rằng cuốn tài liệu này sẽ rất hữu ích với người lao động khi tham gia khoá bồi dưỡng kiến thức trước khi đi cũng như trong thời gian sống và làm việc ở Đài Loan.

Các ý kiến đóng góp về nội dung cuốn tài liệu xin gửi về Cục Quản lý lao động ngoài nước, số 41B Lý Thái Tổ, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội.

CỤC QUẢN LÝ LAO ĐỘNG NGOÀI NƯỚC

BÀI THỨ NHẤT
MỘT SỐ NÉT CƠ BẢN VỀ ĐÀI LOAN
(Lý thuyết 4 tiết, thực hành 4 tiết)

I. ĐỊA LÝ, KINH TẾ VÀ DÂN SỐ

1. Vị trí địa lý

Đài Loan là vùng lãnh thổ được hình thành bởi 11 hòn đảo lớn, nhỏ, phía Bắc tiếp giáp với biển Đông, Phía Nam giáp với eo biển Luzon của Phi-líp-pin, phía Đông tiếp giáp với Thái Bình Dương, phía tây tiếp giáp với tỉnh Phúc Kiến-Trung Quốc qua eo biển Đài Loan (khoảng cách hẹp nhất chỉ có 130 km). Tổng diện tích của Đài Loan là 38.000 km² bao gồm 2 đảo chính và các đảo nhỏ, vùng núi chiếm 1/3 diện tích đất, độ cao so với mặt biển trên 1.000 m.

2. Khí hậu

Đài Loan có khí hậu cận nhiệt đới với bốn mùa xuân, hạ, thu, đông với sự dịch chuyển mùa diễn ra rất rõ ràng, người lao động đến đây làm việc cần chuẩn bị quần áo theo mùa.

* Mùa xuân từ tháng 3 đến tháng 5, vào buổi sáng và buổi tối trời lạnh còn ban ngày thời tiết ấm, núi đồi, cỏ hoa, cây cối tràn đầy sức sống. Tháng 3 ở Đài Loan nhiệt độ vẫn còn hơi lạnh, tuy nhiên, sang tháng 4 trời ấm dần lên;

* Mùa hè từ tháng 6 đến tháng 8, thời tiết nóng ẩm nhiệt độ từ 25 đến 35°C thường có nhiều mưa bão;

* Mùa thu từ tháng 9 đến tháng 11, nhiệt độ từ 22 đến 25°C, thời tiết đẹp. Tháng 11, có những ngày lạnh như mùa đông;

* Mùa đông từ tháng 12 đến tháng 2, nhiệt độ thấp hơn 20°C, thường có mưa

Ảnh: mùa xuân ở Đài Loan

3. Khu vực hành chính và dân số

Đài Loan có 22 thành phố và huyện ly, cụ thể:

Đài Loan

1. Thành phố Đài Bắc là thủ phủ của lãnh thổ Đài Loan;
2. Thành phố Tân Bắc
3. Thành phố Cơ Long
4. Huyện Đào Viên
- 5 Thành phố Tân Trúc
6. Huyện Tân Trúc
7. Huyện Miêu Lật
8. Thành phố Đài Trung
9. Huyện Chương Hoá
10. Huyện Nam Đầu
11. Huyện Vân Lâm
12. Thành phố Gia Nghĩa
13. Huyện Gia Nghĩa
14. Thành phố Đài Nam
15. Thành phố Cao Hùng
16. Huyện Bình Đông
17. Huyện Nghi Lan.
- 18 Huyện Hoa Liên
19. Huyện Đài Đông
20. Huyện Bành Hồ
21. Huyện Kim Môn
22. Huyện Liên Giang

Hiện nay Đài Loan có khoảng 23,5 triệu người, phân bố không đồng đều giữa các khu vực. Vùng núi mật độ trung bình 20 người/km², vùng thành thị là 4.800 người/km², thành phố Đài Bắc (ở phía Bắc) là nơi có mật độ dân số cao nhất, tiếp sau đó là thành phố Cao Hùng (ở phía Nam). Khoảng 59% dân số Đài Loan tập trung ở 4 thành phố lớn là Đài Bắc, Đài Trung, Cao Hùng và Đài Nam.

Ảnh Thành phố Đài Bắc

Ảnh Thành phố Cao Hùng

Ảnh Thành phố Đài Trung

Đài Loan có bốn nhóm dân tộc chính: Bộ tộc bản xứ, người Holo, người Hakka và người ở các tỉnh khác của Trung Quốc. Người Holo, Hakka và người ở các tỉnh khác của Trung Quốc thường được gọi là người Hán. Gần đây ở Đài Loan có những người định cư mới đến từ các nước như: Việt Nam, Indônêxia, Thái Lan, Philippin và Miến Điện (họ di cư chủ yếu bằng hình thức lao động hoặc kết hôn với người Đài Loan).

Người Đài Loan sử dụng ngôn ngữ chính là tiếng Hoa phổ thông và tiếng địa phương. Chữ viết là chữ Hán dạng phồn thể, người Đài Loan cũng sử dụng tiếng nước ngoài như tiếng Nhật và tiếng Anh trong thương mại quốc tế .

4. Kinh tế

Mặc dù không được công nhận là một quốc gia độc lập nhưng Đài Loan vẫn được xem như là “con rồng châu Á” với nền kinh tế phát triển vào hàng bậc nhất ở khu vực châu Á. Ngoài sự phát triển mạnh mẽ của ngành nông nghiệp dựa trên kỹ thuật lai tạo giống và trình độ thâm canh kỹ thuật cao, các ngành như kỹ thuật điện tử và thương mại cũng là một trong những thế mạnh của Đài Loan trong phát triển kinh tế. Thặng dư thương mại và dự trữ ngoại tệ của Đài Loan được xếp vào loại lớn so với những nước phát triển. Đài Loan có nhiều tập đoàn công nghiệp lớn, ngoài ra còn có khoảng 80.000 xí nghiệp vừa và nhỏ, chiếm 98% tổng số xí nghiệp ở Đài Loan, đạt 50% tổng giá trị sản xuất công nghiệp và 60% tổng giá trị sản phẩm xuất khẩu. Các xí nghiệp vừa và nhỏ đã góp phần tạo nên sự tăng trưởng kinh tế của Đài Loan trong suốt 40 năm qua và cũng là nơi sử dụng lao động nước ngoài nhiều nhất. Mức thu nhập bình quân theo đầu người khoảng 20.000USD/năm.

5. Danh lam thắng cảnh và du lịch

- *Đạm Thủy - Đài Bắc*: Là phố cổ với phong cách cổ xưa với các món ăn ngon, cảnh trí hấp dẫn của mặt trời buổi chiều ở biển.

Các món ăn đặc sắc: viên cá, đậu phụ bọc miến, tương cá, nước ô mai, rượu cá, trứng sắt hiệu Bà Già;

Phương tiện giao thông: từ Đài Bắc đi tàu điện ngầm theo tuyến chỉ dẫn màu đỏ đến Đạm Thủy.

Ảnh Đạm Thủy- thành phố Đài Bắc

- *Dương Minh Sơn - Đài Bắc*: là một ngọn núi có phong cảnh đẹp quanh năm và có những điểm tham quan nổi tiếng như: Công viên quốc gia Dương Minh Sơn, Đại Đồn Sơn, Kinh Thiên Cương, Trúc Tử Hồ... Trong đó mùa hoa vào mùa xuân và suối nước nóng vào mùa Đông thu hút đông khách du lịch nhất.

Món ăn đặc sắc: rau rừng, gà nuôi thả tự nhiên và các đặc sản của núi rừng.

Phương tiện giao thông: đi xe buýt số 260 xuất phát từ ga Đài Bắc; xe buýt màu đỏ số 5 xuất phát từ trạm tàu điện ngầm Kiến Đàm.

Ảnh núi Dương Minh Sơn- Đài Bắc

- *Phủ Thành - Đài Nam*: là cố đô của Đài Loan với rất nhiều di tích cấp quốc gia nổi tiếng như Miếu Khổng Tử, Bình An Cổ Bảo, Úc Tái Kim Thành, Xích Khảm Lầu.

Món ăn đặc sắc: mì Đảm tử, bánh tôm, bánh mỳ hình quan tài, tào phớ.

Phương tiện giao thông: đi xe buýt xuất phát từ bến xe Đài Nam

- *Tri Bản - Đài Đông*: nằm ở phía đông Đài Loan, được nhiều người biết đến với các suối nước khoáng nóng nổi tiếng và các phong cảnh tự nhiên như núi non, khe suối, thác nước.

Món ăn đặc sắc: hoa kim châm, hoa lạc thần, quả na, trà hoa cúc.

Phương tiện giao thông: đi xe buýt Đỉnh Đông đến Tri Bản xuất phát từ thành phố Đài Đông.

- *Thái Lỗ Các – Hoa Liên*: nổi tiếng với các cảnh quan thiên nhiên kỳ vĩ như động Cửu Khúc, Thiên Trường, Thanh Thủy, Đoạn Nha, Trường Xuân, đường Bạch Dương...

Món ăn đặc sắc: rau rừng, trà Sơn Tô, bánh khoai môn

Phương tiện giao thông: xe buýt Hoa Liên đến Thiên Trường xuất phát từ ga Hoa Liên.

Ảnh Công viên quốc gia Thái Lỗ Các- Hoa Liên

II. ĐỜI SỐNG VĂN HOÁ

1. Phong tục, tập quán

Phong tục, tập quán của người Đài Loan chịu ảnh hưởng của Nho giáo, rất gần gũi với phong tục, tập quán của người Việt Nam, Đài Loan cũng sử dụng cả lịch dương và lịch âm, duy trì phong tục cúng lễ, đốt hương và vàng mã vào ngày rằm, mừng một và các ngày tết, ngày giỗ thờ cúng cha mẹ, tổ tiên như Việt Nam. Trong một gia đình thường sống chung các thế hệ ông bà, cha mẹ và con cháu, người con trai lớn nhất trong gia đình sẽ có trách nhiệm phụng dưỡng cha mẹ, lo việc thờ cúng, vì thế vị trí người con trai lớn nhất trong gia đình là rất quan trọng.

Người Đài Loan rất chăm chỉ trong công việc, có đời sống văn hoá phong phú, thích uống trà và có thói quen thưởng thức trà nóng trong các tách nhỏ, trà được chế biến có hương vị rất thơm ngon, khi uống thường san ra 2 cốc để thưởng thức hương thơm của trà từ cốc cao (gọi là cốc gửi) sau đó mới uống trà ở cốc thấp hơn, một ấm trà được pha rất nhiều lần khi nào thật loãng mới bỏ.

Một số đàn ông Đài Loan có thói quen ăn trầu, dọc các tuyến đường giao thông thường có các ki ốt nhỏ bán trầu do các cô gái trẻ đứng bán, đây cũng là một nét văn hoá riêng biệt của Đài Loan mà người nước ngoài rất thích thú được biết, được chụp ảnh.

Ảnh Bán trà cau trên đường phố ở Đài

Loan

Văn hoá ẩm thực: người Đài Loan ăn cơm, mì, bánh bao và các loại bánh làm từ bột mì có nhân thịt bên trong... Thông thường các món ăn hàng ngày, người Đài Loan thường ít ăn nhiều thịt, ít rau, thức ăn hay xào nhiều dầu mỡ, hay nấu các món canh, lẩu, canh hầm, canh gà... ăn rất cay, ít ăn các món luộc, trong các món ăn hay nêm xì dầu (nước tương), ớt quả phơi khô, một số loại thuốc bắc nên thức ăn có mùi vị rất đặc trưng. Người Đài Loan thích ăn các món mì nấu, bánh sủi cảo, vằn thắn, bánh bao, uống sữa đậu nành, trà sữa trân châu và hay uống các đồ uống đóng chai.... Một món ăn bình dân rất đặc trưng mà người Đài Loan rất ưa thích là món đậu phụ thối, đậu phụ thối thường được bán ở các chợ đêm, mùi đậu phụ thối cũng là mùi vị đặc trưng tại các chợ đêm của Đài Loan, nhưng không phải người nước ngoài nào cũng thích mùi vị và dám ăn món đậu phụ thối.

Hình ảnh một số món ăn phổ biến ở Đài Loan

1. Trứng tráng sò biển

2. Trà sữa trân châu

1. Đậu phụ thối

2. Bánh mì quan tài

6. Bánh dày cuốn thịt (Gua Bao)

7. Mực nướng

8. Bánh gạo Mochi

9. Xôi ống

10. Món mì sợi nấu lòng lợn

11. Món Tian Bu La

2. Các ngày lễ tết theo phong tục của người Đài Loan

Giới thiệu 5 ngày Tết tiêu biểu nhất của Đài Loan, giúp người lao động tìm hiểu được phong tục tập quán và sớm thích nghi với cuộc sống tại Đài Loan.

a. Tết xuân (mùng 1 tháng 1 đến ngày rằm tháng 1 âm lịch)

Tết xuân được tính theo âm lịch và là ngày Tết truyền thống chào năm mới được coi trọng nhất của người Đài Loan. Vào dịp trước Tết mọi nhà đều dọn dẹp trang hoàng nhà cửa, mua sắm hàng Tết để đón năm mới. Ngày nghỉ tết thường bắt đầu từ ngày 30 (ngày Trừ tịch). Ngày này, mọi người ai cũng về nhà để cùng gia đình ăn chung bữa cơm tối, tượng trưng cho sự đoàn viên gia đình. Sau bữa tối, mọi người tiếp tục cùng nhau các hoạt động vui chơi trong gia đình cho đến nửa đêm để “Đón giao thừa”, tặng cho nhau những phong bao đỏ (lì xì), cầu chúc cho nhau những lời chúc tốt đẹp nhất, để biểu tượng sự tốt lành, may mắn trong năm mới. Ngày mùng 1 tết đầu năm, mọi người thăm viếng chúc mừng năm mới, đi lễ chùa đầu năm. Ngày mùng 2 tết có tục lệ “về nhà mẹ đẻ”, các cô gái đã có chồng sẽ đưa gia đình về nhà thăm bố mẹ vui vầy cùng cả nhà. Ngày mùng 4 tết là ngày các vị thần xuống hạ giới, nhà nhà, người người đều lễ bái, cầu thần ban phúc. Ngày mùng 5 tết là ngày khôi phục lại mọi nếp sống thường ngày, các cửa hàng cửa hiệu bắt đầu mở cửa trở lại.

Các món ăn tiêu biểu trong dịp Tết: củ cải trắng thể hiện cho “Điềm may mắn”, cá thể hiện “cả năm dư dả”, canh rau cải (cải sống lâu) thể hiện “Trường thọ”, bánh tổ thể hiện “Thăng tiến”.

Ảnh bắn pháo hoa đêm giao thừa ở Đài Bắc

b. Tết Nguyên tiêu (ngày rằm tháng giêng âm lịch)

Ngày 15 tháng 1 âm lịch hàng năm được gọi là ngày Tết Nguyên tiêu hoặc Đăng tiêu, cũng là ngày cuối cùng của Tết xuân. Vào ngày này mọi nhà đều làm bánh nguyên tiêu, sau khi cúng tế tổ tiên, cả nhà ăn bánh thể hiện sự đoàn viên hạnh phúc.

Rất nhiều các đền miếu chùa chiền ở khắp Đài Loan vào ngày này tổ chức đêm hội hoa đăng.

Ảnh Đèn lồng Tết nguyên tiêu ở Đài Loan

c. Tết Đoan ngọ (mùng 5 tháng 5 âm lịch)

Vào ngày tết Đoan ngọ, mọi người đều treo trước cửa nhà mình một bó cỏ xương bồ và cây ngải cứu, còn đeo bên mình một chiếc túi thơm để được bình an. Đúng 12 giờ trưa, có tập tục “Quả trứng dựng đứng”, các nơi tổ chức cuộc đua “Chèo thuyền rồng” vô cùng náo nhiệt. Món ăn tiêu biểu: bánh ú.

d. Tết Trung nguyên (ngày rằm tháng 7 âm lịch)

Theo truyền thuyết, tháng 7 âm lịch hàng năm là tháng của Quỷ. Cửa lớn ngăn giữa thế giới của Quỷ và thế giới của người sẽ được mở ra vào tháng này. Vào ngày Tết Trung nguyên, hầu hết các công ty, gia đình, cửa hàng đều đem rất nhiều đồ ăn phởng phú ra để cúng hồn quỷ. Rất nhiều các đền thờ miếu mạo cũng tổ chức những nghi thức phổ độ chúng sinh, cúng bái thần và cô hồn, cầu nguyện bình an.

đ. Tết Trung thu (ngày rằm tháng 8 âm lịch)

Ngày 15 tháng 8 âm lịch tương truyền là ngày sinh của Thần mặt trăng và mặt trăng sẽ đẹp nhất, sáng nhất trong năm. Vào dịp tết Trung thu, tất cả các thành viên trong gia đình tụ họp đoàn viên, vừa ăn bánh trung thu, ăn bưởi vừa ngắm trăng. Ngoài ra, vào ngày này, người Đài Loan thường hay tổ chức tiệc ngoài trời tại nhà, ngoài công viên hay đi dã ngoại trên núi, ngoài biển... không khí rất sôi động. Theo quan niệm của người Đài Loan “Ăn bánh trung thu” có ý nghĩa đoàn tụ tốt đẹp, “Ăn bưởi” có ý nghĩa ông trăng phù hộ cho mình.

Theo quy định tại Điều 37 Luật lao động cơ bản của Đài Loan, người lao động được nghỉ những ngày sau:

Các ngày kỷ niệm:

- Ngày Tết dương lịch (1/1);
- Ngày kỷ niệm hoà bình (28/2);
- Ngày kỷ niệm cách mạng (29/3);
- Ngày Quốc tế lao động (1/5);
- Ngày Không tử và ngày Nhà giáo (28/9);
- Ngày Quốc khánh (10/10);
- Ngày sinh cố tổng thống Tưởng Giới Thạch (31/10);
- Ngày sinh của cố tổng thống Tôn Trung Sơn (12/11);
- Ngày Hiến pháp (25/12).

Các ngày lễ:

- Ngày thành lập Đài Loan (2/1)
- Lễ hội mùa xuân, tết cổ truyền dân tộc (từ ngày 01- 03 tháng 1 âm lịch);
- Ngày bà mẹ, trẻ em (4/4 âm lịch)
- Tết Thanh minh (5/4 âm lịch);
- Ngày Tết Đoan ngọ (05/ 5 âm lịch);
- Ngày Tết Trung thu (15/ 8 âm lịch);
- Ngày lễ Quang phục 25/10.
- Ngày 30 tết (30/12 âm lịch).

3. Tín ngưỡng, tôn giáo

- Đạo Phật là tôn giáo có đông người theo nhất ở Đài Loan, có khoảng 4,9 triệu Phật tử.

Ảnh chùa Long Sơn Tự- Đài Bắc

- Đạo Tin lành có khoảng 421.641 người.
- Đạo Thiên chúa có khoảng 295.742 người.

Ảnh Nhà thờ Trung Sơn- Đài Bắc

- Đạo Hồi có khoảng 52.000 người.

BÀI THỨ HAI
NHỮNG QUY ĐỊNH CƠ BẢN CỦA LUẬT LAO ĐỘNG, HÌNH SỰ, DÂN
SỰ, HÀNH CHÍNH CỦA ĐÀI LOAN

(6 tiết)

I. NHỮNG THỦ TỤC CẦN THIẾT ĐỐI VỚI LAO ĐỘNG NƯỚC NGOÀI
LÀM VIỆC TẠI ĐÀI LOAN

1. Bản cam kết của người lao động

Trước khi sang Đài Loan làm việc, người lao động cần điền “ Bản cam kết về tiền lương và chi phí của người lao động nước ngoài sang làm việc tại Đài Loan”. Trong Bản cam kết phải viết rõ và viết đúng về các chi phí có liên quan phải nộp, tiền lương được lĩnh khi đến Đài Loan làm việc. Bản cam kết sẽ có các bên tham gia ký xác nhận, theo trình tự: chủ sử dụng lao động, công ty môi giới nhân lực Đài Loan, người lao động, doanh nghiệp XKLD và cơ quan chủ quản của công ty XKLD Việt Nam. Người lao động xuất trình bản cam kết khi làm thủ tục xin Visa nhập cảnh và do chính mình mang đến Đài Loan giao cho chủ thuê để xin Giấy phép thuê lao động.

2. Kiểm tra sức khoẻ

Trong vòng 3 ngày sau khi nhập cảnh tới Đài Loan, chủ sử dụng hoặc công ty môi giới phải đưa người lao động đi khám sức khoẻ tại bệnh viện được cơ quan y tế trung ương (Nha Y tế, Viện Hành chính) quy định.

Nội dung khám sức khoẻ gồm:

- (1) Khám X quang phổi.
- (2) Kiểm tra HIV.
- (3) Thử máu kiểm tra bệnh giang mai.
- (4) Thử máu kiểm tra bệnh sốt rét.
- (5) Thử phân kiểm tra ký sinh trùng đường ruột.
- (6) Thử nước tiểu kiểm tra Amphetamin và Moócphin.
- (7) Xét nghiệm thai nghén (với nữ).
- (8) Các xét nghiệm khác do Cơ quan chủ quản y tế Đài Loan quy định.
- (9) Xét nghiệm kháng thể hoặc chủng ngừa bệnh sởi và bệnh rubella.

Nếu không đạt một trong các mục khám sức khoẻ nói trên sẽ không được cấp giấy phép làm việc và bị trả về nước.

Việc khám sức khoẻ theo định kỳ như sau:

- Trong vòng 30 ngày trước hoặc sau ngày đủ 6 tháng làm việc tính từ ngày nhập cảnh, phải đi khám sức khoẻ và thông báo kết quả kiểm tra sức khoẻ.

- Trong vòng 30 ngày trước hoặc sau ngày đủ 18 tháng làm việc tính từ

ngày nhập cảnh, phải đi khám sức khỏe và thông báo kết quả kiểm tra sức khỏe.

- Trong vòng 30 ngày trước hoặc sau ngày đủ 30 tháng làm việc tính từ ngày nhập cảnh, phải đi khám sức khỏe và thông báo kết quả kiểm tra sức khỏe.

Trong thời gian làm việc tại Đài Loan, nếu người lao động không đạt một trong các hạng mục kiểm tra theo quy định, thì sẽ được uống thuốc điều trị tại Đài Loan và được khám lại 1 lần, nếu vẫn không đạt yêu cầu thì buộc phải về nước chữa bệnh và sẽ được quay trở lại khi đã khỏi bệnh.

Nếu người lao động trong thời gian làm việc tại Đài Loan mang thai, chủ thuê không được lấy lý do này để đơn phương chấm dứt hợp đồng, cưỡng bức người lao động về nước. Nhưng do mang thai mà người lao động không thể đảm nhận được công việc đã giao thì chủ thuê sẽ lấy lý do này để chấm dứt hợp đồng với người lao động. Nếu người lao động là đối tượng điều chỉnh của Luật lao động tiêu chuẩn, có đóng bảo hiểm lao động như ngành sản xuất chế tạo, công trường xây dựng, các đơn vị dịch vụ xã hội, bị chủ thuê đơn phương chấm dứt hợp đồng thì chủ thuê phải báo trước cho người lao động biết và chi trả tiền thôi việc theo quy định của luật, nếu người lao động làm việc trong các ngành nghề không phù hợp áp dụng theo Luật lao động tiêu chuẩn (như lao động làm việc trong gia đình), sẽ do hai bên người lao động và chủ thuê cùng thương lượng về việc chấm dứt hợp đồng.

Trong thời gian người lao động làm việc tại Đài Loan, nếu do mang thai, thân thể và tinh thần sẽ có sự biến đổi lớn, lại không có người nhà hoặc bạn bè giúp đỡ, sẽ không hoàn thành được công việc đảm nhận, do vậy, Ủy ban lao động đề nghị người lao động nước ngoài khi có quan hệ tình dục, nên áp dụng các biện pháp tránh thai như bao cao su, thuốc ngừa thai... để bảo vệ quyền lợi bản thân.

3. Làm thủ tục đăng ký cư trú ngoại kiều, gia hạn hộ chiếu

3.1. Thẻ cư trú:

Trong vòng 15 ngày kể từ ngày người lao động nhập cảnh vào Đài Loan, chủ thuê hoặc công ty môi giới sẽ mang theo giấy tờ có liên quan và đưa người lao động đến trạm phục vụ thuộc Cục xuất nhập cảnh và di dân (như bảng phụ lục 8) nơi người lao động cư trú để làm thẻ cư trú và lấy dấu vân tay. Thời hạn của thẻ cư trú được cấp lần đầu là 6 tháng, sau khi có giấy phép thuê lao động, người lao động lại phải đến Cục xuất nhập cảnh và di dân để gia hạn thẻ cư trú, có thể gia hạn một lần với thời hạn 3 năm hoặc gia hạn nhiều lần mỗi lần 1 năm.

Từ ngày 01/02/2012 Đài Loan thực hiện nội dung sửa đổi Điều 52 và Điều 55 Luật Dịch vụ việc làm, theo đó:

- Giấy phép thuê lao động nước ngoài (bao gồm: lao động phổ thông, thuyền viên tàu cá, lao động làm việc trong gia đình) cấp cho chủ sử dụng có thời hạn 3 năm, do đó, hợp đồng lao động ký giữa người lao động và chủ sử dụng cũng là 3 năm (không có chế độ gia hạn). Khi làm việc tại Đài Loan đủ 3 năm, người lao động buộc phải về nước ít nhất 1 ngày và sau đó, bạn lại có thể quay trở lại Đài Loan làm việc.

- Tổng thời gian làm việc tại Đài Loan của lao động nước ngoài (lao động phổ thông, thuyền viên tàu cá, lao động làm việc trong gia đình) không quá 12 năm.

- Chủ sử dụng lao động không được thu giữ trái phép khi chưa có sự đồng ý của người lao động thẻ cư trú hoặc tài sản của người lao động.

Ảnh mẫu thẻ cư trú

- Người lao động cần chú ý nhắc chủ sử dụng lao động làm thủ tục gia hạn thời gian cư trú trước khi mãn hạn cư trú.

3.2. Hộ chiếu:

Theo quy định của pháp luật Việt Nam, hộ chiếu của công dân Việt Nam là tài sản quốc gia, do vậy, chủ sử dụng và công ty môi giới không được phép thu giữ hộ chiếu của người lao động khi không được sự đồng ý của đương sự. Hộ chiếu có thời hạn 10 năm, trong thời gian làm việc tại Đài Loan, nếu hộ chiếu chỉ còn thời hạn dưới 6 tháng, bạn phải trực tiếp hoặc ủy quyền cho người khác đến làm thủ tục gia hạn hộ chiếu tại Văn phòng kinh tế - Văn hóa Việt Nam tại Đài Bắc.

4. Xin cấp giấy phép làm việc và gia hạn giấy phép

a. Xin giấy phép

Trong thời gian 15 ngày sau khi nhập cảnh, chủ sử dụng đến Ủy ban lao động Đài Loan xin giấy phép thuê lao động, trên giấy phép ghi rõ công việc, địa điểm làm việc của người lao động và tên chủ sử dụng. người lao động không

được tự ý chuyển đổi chủ và công việc khi chưa được Ủy ban lao động cho phép.

b. Gia hạn giấy phép

- Khi Giấy phép thuê lao động hết hạn, nếu chưa được Ủy ban lao động, Viện Hành chính Đài Loan cho phép gia hạn, người lao động phải xuất cảnh về nước .

- Trong vòng 30 ngày trước hoặc sau ngày đủ 6 tháng, 18 tháng và 30 tháng làm việc sau khi người lao động nhập cảnh, chủ thuê phải sắp xếp cho người lao động đi khám sức khỏe và thông báo kết quả kiểm tra sức khỏe cho Cơ quan chủ quản y tế tại địa phương trong vòng 15 ngày sau khi có giấy kết quả sức khỏe.

- Nếu người lao động về nước vì chấm dứt hợp đồng lao động, hoặc giấy phép thuê lao động hết hạn, hoặc kết quả khám sức khỏe không đạt yêu cầu, về nước điều trị khỏi và tái khám lại đạt yêu cầu, không vi phạm qui định pháp luật, người lao động được phép quay lại làm việc tại Đài Loan. Sau khi về nước 01 ngày, người lao động có thể làm thủ tục xin Visa tái nhập cảnh vào Đài Loan làm việc. Trước khi về nước người lao động đã hoàn tất chương trình khám sức khỏe định kỳ tại những bệnh viện Đài Loan và được cấp giấy chứng nhận đạt tiêu chuẩn về sức khỏe theo quy định và có giá trị sử dụng trong vòng 3 tháng, khi nhập cảnh Đài Loan không cần khám lại trong vòng 3 ngày.

- Sau khi người lao động nhập cảnh vào Đài Loan, liên tục bỏ việc 03 ngày, mất liên lạc và làm việc cho chủ thuê bất hợp pháp, người lao động sẽ bị phạt từ 30.000 Đài tệ đến 150.000 Đài tệ và bị trục xuất trong thời hạn qui định, không được tiếp tục làm việc trên vùng lãnh thổ Đài Loan nữa .

II. MỘT SỐ QUY ĐỊNH ĐỐI VỚI NGƯỜI LAO ĐỘNG LÀM VIỆC TẠI ĐÀI LOAN

1. Thời gian làm việc, thời gian nghỉ ngơi

a. Đối với lao động làm việc trong các đơn vị sản xuất, công trường xây dựng, các đơn vị dịch vụ xã hội;

- Thời gian làm việc bình thường của người lao động không quá 8 giờ/ngày, tổng thời gian làm việc trong 2 tuần không quá 84 giờ, làm việc liên tục 4 giờ phải có ít nhất 30 phút nghỉ ngơi, trong mỗi 7 ngày làm việc người lao động được nghỉ ít nhất 1 ngày (gọi là ngày nghỉ trong tuần).

- Nếu người lao động làm việc quá thời gian nêu trên được tính là làm thêm giờ. Tổng thời gian làm việc bình thường và thời gian làm thêm giờ không quá 12 giờ/ngày, tổng thời gian làm thêm giờ không quá 46 giờ/tháng.

- Nếu vì thiên tai hoặc sự cố đột xuất mà chủ sử dụng cần thì có thể kéo dài thời gian làm việc bình thường của người lao động, nhưng sau đó phải bố trí cho người lao động thời gian nghỉ ngơi hợp lý. Chủ sử dụng không được ép làm thêm giờ nếu như người lao động không thể làm thêm vì lý do sức khoẻ hoặc các lý do chính đáng khác.

- Thời gian nghỉ lễ và nghỉ phép:

+ Người lao động được nghỉ trong các ngày lễ kỷ niệm, ngày tết và các ngày nghỉ theo quy định của pháp luật Đài Loan (gọi tắt là ngày nghỉ lễ) và được hưởng lương như ngày đi làm bình thường. Hai bên có thể căn cứ tính chất và yêu cầu thực tế công việc để điều chỉnh việc nghỉ các ngày lễ, nhưng người lao động phải được hưởng đủ số ngày nghỉ lễ, nếu đồng ý đi làm theo yêu cầu của chủ sử dụng phải được thanh toán tiền làm thêm theo quy định.

+ Người lao động làm việc liên tục đủ 1 năm trở lên đến dưới 3 năm, mỗi năm được hưởng 7 ngày nghỉ phép. Thời gian nghỉ phép năm của năm trước được nghỉ trong thời gian làm việc của năm liền kề ngay sau đó. Thời gian nghỉ phép được hưởng lương như ngày đi làm bình thường. Hai bên có thể thoả thuận với nhau về thời điểm nghỉ phép, nếu hết năm mà chủ sử dụng không thu xếp bố trí được thì phải trả thêm tiền lương các ngày phép không nghỉ của người lao động bằng tiền công một ngày làm việc bình thường là 626 Đài tệ/ngày.

b. Đối với lao động làm trong các gia đình của Đài Loan

- Thời gian làm việc mỗi ngày của người lao động đảm bảo để hoàn thành khối lượng công việc được chủ sử dụng giao phó. Trong 01 tuần làm việc, người lao động được nghỉ một ngày (gọi là ngày nghỉ trong tuần).

- Thời gian nghỉ phép: người lao động làm việc liên tục đủ một năm trở lên đến dưới ba năm, mỗi năm được hưởng 7 ngày phép. Thời gian nghỉ phép năm của năm trước được nghỉ trong thời gian làm việc của năm liền kề ngay sau đó. Thời gian nghỉ phép được hưởng lương như ngày đi làm bình thường. Hai bên có thể thoả thuận với nhau về thời điểm nghỉ phép, nếu hết năm mà chủ sử dụng không thu xếp bố trí được thì phải trả thêm tiền lương các ngày phép không nghỉ của người lao động bằng tiền công một ngày làm việc bình thường là 528 Đài tệ/ngày.

2. Thu nhập của người lao động

a. Thu nhập

Thu nhập của người lao động bao gồm: tiền lương, tiền thưởng, tiền làm thêm giờ.

Hàng tháng, người lao động được trả lương trực tiếp bằng tiền mặt hoặc chuyển vào tài khoản của người lao động. Khi chủ sử dụng trả tiền lương cho

người lao động, phải kèm theo bảng lương chi tiết bằng tiếng Trung và tiếng Việt, trong đó ghi rõ các khoản được lĩnh, các khoản khấu trừ và tổng số tiền lương thực lĩnh, giao cho người lao động ký nhận, đề nghị người lao động bảo quản để đối chiếu khi cần thiết.

Trường hợp quy định riêng theo Pháp luật hoặc trong Hợp đồng lao động do hai bên chủ và người lao động thỏa thuận với nhau, nhưng mức lương không được thấp hơn mức lương cơ bản (mức lương này thay đổi hàng năm theo quy định của Chính phủ Đài Loan), cụ thể, lương cơ bản của lao động trả theo tháng tại thời điểm ngày 01/01/2012 là:

- Lao động làm việc trong các đơn vị sản xuất, công trường xây dựng, các đơn vị dịch vụ xã hội là 18.780 Đài tệ (NT\$)/ tháng.

- Lao động giúp việc gia đình và chăm sóc người bệnh tại gia đình là 15,840 Đài tệ (NT\$)/tháng.

b. Hình thức trả và cách tính tiền lương, tiền làm thêm giờ của lao động làm việc trong các đơn vị sản xuất, công trường xây dựng, các đơn vị dịch vụ xã hội.

- Hình thức trả lương:

Người lao động làm việc tại Đài Loan thông thường được chủ sử dụng trả lương theo tháng, lương tháng không được thấp hơn mức lương cơ bản quy định tại Luật lao động cơ bản của Đài Loan. Tuy nhiên, trên thực tế một số ngành sản xuất, chủ sử dụng trả lương theo sản phẩm. Nếu trả lương theo sản phẩm, chủ sử dụng và người lao động phải thỏa thuận trước và bắt buộc phải có ký kết bằng văn bản.

- Cách tính tiền lương

+ **Công thức tính tiền lương theo giờ làm việc bình thường:**

$$\text{Tiền lương một giờ} = \frac{\text{Lương cơ bản theo tháng}}{30 \text{ ngày} \times 8 \text{ giờ}}$$

Ví dụ: Đối với lao động làm việc ở công xưởng, nhà máy ...với mức lương cơ bản 18.780 NT\$/tháng

$$\text{Tiền lương một giờ} = \frac{18.780 \text{ NT\$}}{30 \text{ ngày} \times 8 \text{ giờ}} = 78,25 \text{ NT\$/giờ}$$

+ **Công thức tính tiền lương ngày làm việc bình thường**

Lương cơ bản theo tháng

$$\text{Tiền lương một ngày} = \frac{\text{-----}}{\mathbf{30 \text{ ngày}}}$$

Ví dụ: Đối với lao động làm việc ở công xưởng, nhà máy...

18.780 NT\$

$$\text{Tiền lương một ngày} = \frac{\text{-----}}{\mathbf{30 \text{ ngày}}} = 626 \text{ NT\$/ngày}$$

+ Cách tính tiền làm thêm giờ

* Tiền làm thêm 02 giờ đầu = tiền lương giờ làm việc bình thường x 1,33 lần x 2 giờ.

Ví dụ :

$$78,25 \text{ NT\$} \times 1,33 \times 2 \text{ giờ} = 208,145 \text{ NT\$/2 giờ}$$

* Tiền làm thêm 2 giờ tiếp theo = tiền lương giờ làm việc bình thường x 1,66 x 2 giờ. Ví dụ:

$$78,25 \text{ NT\$} \times 1,66 \times 2 \text{ giờ} = 259,79 \text{ NT\$/2 giờ}$$

* Nếu vì thiên tai hoặc sự cố đột xuất mà chủ sử dụng kéo dài thời gian làm việc bình thường của người lao động thì tiền làm thêm của mỗi giờ kéo dài được tính gấp đôi tiền lương giờ làm việc bình thường.

Ví dụ: do có sự cố cháy xảy ra tại nơi làm việc, chủ sử dụng yêu cầu người lao động phải kéo dài thời gian làm việc thêm 2 giờ để khắc phục hậu quả, tiền lương trả cho 2 giờ làm thêm đó được tính như sau:

$$78,25 \text{ NT\$} \times 2 \text{ lần} \times 2 \text{ giờ} = 313 \text{ NT\$/ 2 giờ}$$

* Nếu chủ sử dụng yêu cầu làm việc thêm vào ngày nghỉ trong tuần, ngày nghỉ lễ thì ngày đó được hưởng thêm tiền lương bằng tiền lương ngày làm việc bình thường; nếu làm việc quá 8 giờ trong những ngày này thì tiền làm thêm của mỗi giờ kéo dài được trả gấp đôi so với giờ làm việc bình thường

Ví dụ. Đối với lao động công xưởng, lương cơ bản 18.780 NT\$/tháng, (tương đương với 626 NT\$/ngày, 78,25 NT\$/giờ) khi làm thêm vào ngày nghỉ, ngày lễ thì được trả thêm 626 NT\$/ngày, nếu làm việc quá 8 giờ thì mỗi giờ làm thêm sẽ được trả là $78,25 \text{ NT\$} \times 2 = 156,5 \text{ NT\$}$

c. Cách tính tiền lương trong thời gian làm thêm giờ của lao động giúp việc gia đình và chăm sóc người bệnh

- Nếu chủ sử dụng yêu cầu làm việc vào ngày nghỉ trong tuần, ngày nghỉ phép năm thì sẽ trả thêm tiền công cho người lao động là: 528 NT\$/ ngày.

Chú ý: Trong thời gian thực hiện hợp đồng, nếu chủ sử dụng bị mất tư cách thuê lao động nước ngoài thì chủ sử dụng phải có trách nhiệm làm thủ tục chuyển chủ cho người lao động theo quy định, nếu người lao động không muốn

chuyển sang chủ mới, thì hai bên tiến hành thanh lý hợp đồng. Chủ sử dụng phải thanh toán đầy đủ tiền lương trong thời gian đã làm việc và mọi chi phí về nước (có biên bản chấm dứt hợp đồng, bản quyết toán mọi khoản lương và chi phí khác) cho người lao động và người lao động phải về nước.

3. Quy định về các khoản phí mà người lao động phải đóng trong thời gian làm việc ở Đài Loan

a. Tiền bảo hiểm y tế:

- Lao động nước ngoài làm việc tại Đài Loan (bao gồm người lao động làm việc trong các đơn vị sản xuất, công trường xây dựng, các đơn vị dịch vụ xã hội và lao động làm việc trong gia đình) đều phải tham gia bảo hiểm y tế toàn dân theo quy định của pháp luật Đài Loan. Tỷ lệ chi trả bảo hiểm y tế của các bên là: người lao động 30%, chủ sử dụng 60% và nhà nước hỗ trợ 10%.

Từ ngày 01/01/2013, Đài Loan quy định mức tham gia bảo hiểm y tế là 4,91% và nếu tính theo mức lương cơ bản là 18.780 Đài tệ/ tháng thì mức tiền bảo hiểm y tế người lao động phải nộp hàng tháng là: $[18.780 \text{ NT\$ (mức lương tối thiểu tham gia bảo hiểm y tế)} \times 4,91\% \text{ (tỷ lệ đóng bảo hiểm)} \times 30\% \text{ (mức người lao động chi trả)}] = 277 \text{ Đài tệ}$.

b. Tiền bảo hiểm lao động:

- Đối với người lao động thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật lao động cơ bản của Đài Loan, bao gồm người lao động làm việc trong các đơn vị sản xuất, công trường xây dựng, các đơn vị dịch vụ xã hội mà có từ 5 người lao động trở lên chủ sử dụng phải trả mua bảo hiểm lao động cho bạn. Mức đóng bảo hiểm lao động căn cứ vào lương cơ bản và mức tham gia bảo hiểm theo quy định của nhà nước. Tỷ lệ chi trả bảo hiểm lao động của các bên là: người lao động 20%, chủ sử dụng 70% và nhà nước hỗ trợ 10%.

Từ ngày 01/01/2013, Đài Loan quy định mức đóng bảo hiểm y tế là 4,91% và nếu với mức lương cơ bản là 18.780 Đài tệ/ tháng thì số tiền bảo hiểm lao động mà người lao động phải nộp hàng tháng là: $[18.780 \text{ NT\$ (mức lương cơ bản)} \times 8\% \text{ (tỷ lệ đóng bảo hiểm)} \times 20\% \text{ (mức người lao động chi trả)}] = 300 \text{ Đài tệ}$.

- Đối với lao động làm việc trong gia đình, nếu có nhu cầu đóng bảo hiểm lao động, bạn phải tự bỏ tiền để mua bảo hiểm với hình thức “lao động tự do”, nếu không bạn có thể nhờ chủ sử dụng mua hộ bảo hiểm rủi ro ngắn hạn để bảo đảm quyền lợi khi gặp tai nạn.

c. Tiền kiểm tra sức khoẻ định kỳ: không quá 2.000 NT\$/lần (tùy theo quy định của từng bệnh viện), người lao động tự nộp khi kiểm tra sức khoẻ định kỳ

tại các tháng thứ nhất, tháng thứ sáu, tháng thứ mười tám, tháng thứ ba mươi của thời gian làm việc theo hợp đồng.

d. Tiền làm thẻ cư trú: Mức thu lệ phí làm thẻ cư trú là 1.000 NT\$/1 năm lưu trú. Trước khi hết hạn thời gian lưu trú 1 tháng, người lao động phải làm thủ tục xin gia hạn lưu trú cho những năm tiếp theo và tổng thời gian lưu trú của người lao động không vượt quá 3 năm, người lao động tự nộp khi làm thủ tục cấp và gia hạn thẻ cư trú.

đ. Thuế thu nhập

Trong thời gian làm việc tại Đài Loan, người lao động đều phải có nghĩa vụ nộp thuế thu nhập, mức thuế thu nhập phải nộp và phương thức khai báo thuế thực hiện theo quy định Luật thuế thu nhập Đài Loan, chủ sử dụng tạm khấu trừ vào lương hàng tháng và khai báo tạm nộp khoản thuế thu nhập này hàng tháng cho người lao động. Đến tháng 9 hàng năm Cục thuế sẽ tính mức thuế phải nộp của năm trước và gửi thông báo cho người lao động, nếu mức thuế tạm nộp cao hơn mức thuế phải nộp thì phần chênh lệch sẽ được hoàn trả lại cho người lao động.

Cách tính thuế thu nhập như sau:

- *Trong một niên độ thuế (từ ngày 01/01 đến ngày 31/12) nếu người lao động cư trú tại Đài Loan chưa đủ 183 ngày:*

+ Trường hợp có thu nhập mỗi tháng trên 1,5 lần mức cơ bản do Viện hành chính quy định (Nếu lương cơ bản là 18.780 Đài tệ/tháng thì nếu trên: 18.780 Đài tệ x 1,5 = 28.170 Đài tệ/tháng) thì mức thuế thu nhập mỗi tháng phải nộp là 18% tổng thu nhập. Công thức tính như sau:

Tiền thuế phải nộp/tháng = thu nhập hàng tháng x 18%

+ Trường hợp có thu nhập tháng dưới 1,5 lần mức lương cơ bản (tức là dưới 28.170 NT\$/tháng) thì mức thuế thu nhập mỗi tháng phải nộp là 6% tổng thu nhập. Công thức tính như sau:

Tiền thuế phải nộp/tháng = thu nhập tháng x 6%

- *Trong một niên độ thuế (từ 01/01 đến 31/12) nếu người lao động cư trú tại Đài Loan từ đủ 183 ngày trở lên thì mức thuế thu nhập một năm phải nộp được tính như sau:*

Mức thuế phải nộp của năm = {Tổng thu nhập năm - mức miễn trừ thuế - mức khấu trừ tiêu chuẩn - mức khấu trừ đặc biệt thu nhập lương} x 5%
(Theo quy định của Bộ Tài chính Đài Loan, mức miễn trừ thuế thu nhập năm 2013 đối với người nước ngoài làm việc tại Đài Loan là:

- Mức miễn khấu trừ thuế: 85.000 Đài tệ/năm
- Mức khấu trừ tiêu chuẩn: 79.000 Đài tệ/năm

- Mức khấu trừ thu nhập lương: 108.000 Đài tệ/năm.

Mức miễn trừ thuế thu nhập có thể thay đổi theo quy định của pháp luật Đài Loan).

- *Phương thức báo thuế, nộp thuế thu nhập:*

Người lao động có thể tự mình hoặc uỷ quyền cho cá nhân hoặc tổ chức có đầy đủ tư cách pháp nhân tại Đài Loan thực hiện việc khai báo và nộp thuế thu nhập của năm trước vào tháng 5 hàng năm.

Thuế thu nhập của năm vừa rồi phải được kê khai trong năm tới, thời gian kê khai là từ ngày 1 tháng 5 đến hết ngày 31 tháng 5; trường hợp người lao động phải xuất cảnh trước ngày bắt đầu kê khai thuế thu nhập thì trước ngày xuất cảnh 1 tuần phải hoàn tất thủ tục kê khai thuế thu nhập, sau khi cơ quan thuế thụ lý hồ sơ kê khai thuế của người lao động, qua sự hạch toán người chịu nộp thuế phải được hoàn thuế, muộn nhất sẽ hoàn trả thuế bằng séc trước cuối tháng 4 của năm sau.

Để tránh bị người khác chiếm đoạt bất hợp pháp về khoản tiền hoàn thuế, khi ký Giấy uỷ quyền hoàn trả thuế, đề nghị người lao động phải thận trọng chọn người đáng tin tưởng để giúp làm thủ tục xin hoàn thuế và đại diện lĩnh giùm khoản tiền hoàn thuế, đồng thời, đề nghị Cơ quan đại diện Việt Nam tại Đài Loan hỗ trợ nếu thấy cần thiết, để thuận lợi trong việc làm thủ tục khai báo và nhận khoản tiền hoàn thuế.

Nếu có gì chưa rõ về việc nộp thuế thu nhập và hoàn trả thuế, người lao động có thể gọi điện thoại tới Sở thuế vụ tại địa phương nơi mình làm việc tại Đài Loan để được tư vấn.

Nếu khai báo sót, khai báo ít đi, người lao động sẽ bị phạt tiền tới 2 lần số tiền thuế khai báo sót, nếu người lao động không khai báo thuế thu nhập theo luật pháp, thì sẽ bị phạt nộp bù số tiền gấp 3 lần số tiền thuế nộp bù.

e. Phí phục vụ

- Người lao động phải chi trả phí phục vụ cho công ty môi giới Đài Loan trong năm thứ nhất tối đa là 1.800 Đài tệ/ tháng, năm thứ hai tối đa là 1.700 Đài tệ/ tháng, năm thứ ba tối đa là 1.500 Đài tệ/ tháng. Đối với những lao động đã làm việc trên 2 năm tại Đài Loan, sau khi về nước vì chấm dứt quan hệ thuê lao động hoặc mãn thời hạn Giấy phép thuê lao động, khi quay lại Đài Loan làm việc cho cùng một chủ thuê trước đây thì mức nộp phí phục vụ tối đa là 1.500 Đài tệ/tháng.

- Công ty môi giới Đài Loan phải chủ động ký hợp đồng phục vụ với người lao động, sau khi viết rõ các điều khoản phục vụ, phí phục vụ, mức thu phí, cách thức hoàn trả tiền. Công ty môi giới Đài Loan chỉ được thu phí phục

vụ từng tháng của người lao động khi có phục vụ, không được thu trước phí phục vụ.

f. Vé máy bay

a. Chi phí vé máy bay đi từ Việt Nam sang Đài Loan làm việc do người lao động chi trả.

b. Chi phí vé máy bay về Việt Nam:

- Trường hợp người lao động hoàn thành hợp đồng về nước: Chi phí vé máy bay về Việt Nam sau khi chấm dứt hợp đồng của người lao động do chủ sử dụng chi trả.

- Trường hợp người lao động về nước trước thời hạn, có 03 trường hợp xảy ra như sau:

+ Nếu các nguyên nhân về nước trước hạn do chủ sử dụng vi phạm hợp đồng lao động thì chủ sử dụng phải chịu toàn bộ chi phí đưa người lao động về nước;

+ Nếu các nguyên nhân về nước trước hạn do người lao động vi phạm hợp đồng lao động thì người lao động phải chịu mọi chi phí về nước.

+ Khi xảy ra các trường hợp bất khả kháng như thiên tai, bạo động, chiến tranh... chủ sử dụng phải bố trí đưa người lao động đến nơi an toàn và chịu chi phí để đưa người lao động về nước.

4. Chế độ nghỉ ốm, tử vong, chăm sóc y tế và quyền lợi bảo hiểm

a. Nếu người lao động bị bệnh, bị ốm thông thường (sau đây gọi chung là bị ốm), mà không phải do tai nạn nghề nghiệp hoặc do bị lây nhiễm bệnh từ chủ sử dụng hay người nhà của chủ sử dụng thì người lao động được nghỉ làm việc và được hưởng 50% tiền lương cho ngày nghỉ ốm nhưng không quá 30 ngày/năm. Nếu phải nghỉ chữa bệnh quá 60 ngày/năm thì chủ sử dụng có thể đề nghị người lao động về việc chấm dứt hợp đồng trước hạn, hai bên có thể thoả thuận lại về chi phí đưa người lao động về nước mà không cần căn cứ theo quy định tại khoản b phần 4 mục này.

b. Nếu người lao động bị ốm do lây nhiễm bệnh từ chủ sử dụng hay người nhà của chủ sử dụng thì sẽ được hưởng chế độ chăm sóc y tế như người lao động bị tai nạn nghề nghiệp, mức được hưởng cụ thể sẽ căn cứ vào kết quả giám định y khoa của bệnh viện.

Trong thời gian người lao động bị ốm, chủ sử dụng phải phối hợp và tạo điều kiện cho người lao động được chăm sóc y tế và có thời gian nghỉ ngơi hợp lý theo sự chỉ định của bác sỹ.

c. Trong thời gian thực hiện hợp đồng nếu người lao động bị trọng thương hoặc bị chết cần được đưa về nước thì chủ sử dụng có trách nhiệm thông báo với

cơ quan thẩm quyền về sự việc trên; hỗ trợ thu xếp để người nhà người lao động sang Đài Loan cùng giải quyết việc hậu sự (nếu trường hợp người lao động chết mà gia đình họ có yêu cầu); hỗ trợ người lao động và gia đình được nhận các khoản tiền bồi thường của cơ quan bảo hiểm trong quyền lợi hợp pháp của người lao động, đồng thời, phối hợp với các cơ quan liên quan làm thủ tục hoá táng, đưa hài cốt (lọ tro), đồ dùng cá nhân của lao động về nước.

d. Quyền lợi bảo hiểm: Lao động nước ngoài làm việc tại Đài Loan, có thể cư trú (bao gồm người lao động làm việc trong các đơn vị sản xuất, công trường xây dựng, các đơn vị dịch vụ xã hội và lao động làm việc trong gia đình) đều phải đóng bảo hiểm y tế toàn dân theo quy định của pháp luật Đài Loan và được phát thẻ bảo hiểm y tế. Khi đi khám bệnh tại các cơ sở y tế (bao gồm phòng khám và bệnh viện) cần xuất trình Thẻ bảo hiểm y tế, cơ quan bảo hiểm sẽ chi trả các chi phí theo quy định của Luật bảo hiểm. Ngoài ra, người bệnh phải trả phí đăng ký khám bệnh khoảng từ 100 đến 200 NT\$/lần.

- Người có bảo hiểm y tế sẽ được khám bệnh và điều trị tại bệnh viện.

- Người có bảo hiểm y tế mà nằm viện, sẽ phải trả một phần viện phí tính theo tỉ lệ % so với tổng chi phí nằm viện theo mức sau:

* Nằm viện cấp cứu:

Dưới 30 ngày:	10%
Từ 31 ngày đến 60 ngày:	20 %
Từ 61 ngày trở lên:	30%

* Trường hợp nằm viện điều trị các chứng bệnh mãn tính:

Dưới 30 ngày:	5%
Từ 31 ngày đến 90 ngày:	10%
Từ 91 ngày đến 180 ngày:	20 %
Từ 181 ngày trở lên :	30 %.

Người bệnh phải tự chi trả 100% chi phí trong các trường hợp sau:

- Cai nghiện ma túy, phẫu thuật thẩm mỹ, phẫu thuật dự phòng, điều trị hỗ trợ sinh đẻ nhân tạo, phẫu thuật thay đổi giới tính.
- Thuốc lang băm (thuốc pha chế sẵn), thuốc đặc biệt do bác sỹ chỉ định sử dụng.
- Phí phát sinh do chỉ định bác sỹ điều trị, hộ lý và y tá chăm sóc riêng.
- Truyền máu (trừ trường hợp theo lệnh của bác sỹ).
- Nằm viện (trừ trường hợp người bị bệnh tâm thần).
- Phí giao thông của người bệnh, phí đăng ký khám bệnh và phí giấy chứng nhận.

- Chi phí cho các thiết bị hỗ trợ điều trị tích cực như: răng giả, mắt giả, kính, máy trợ thính, xe lăn, nạng...

Phần lớn các ngành nghề mà Đài Loan cho phép lao động nước ngoài vào làm việc đều thuộc về các công việc có tính nguy hiểm cao, do vậy bạn cần tuyệt đối tuân thủ các quy định về vệ sinh an toàn lao động. Trong thời gian làm việc tại Đài Loan nếu không may bị tai nạn nghề nghiệp hoặc bị mắc bệnh nghề nghiệp thì chủ thuê phải chi trả tất cả các chi phí điều trị, bạn được phép nghỉ để chữa bệnh. Nếu thời hạn cư trú đã hết mà vẫn chưa khỏi bệnh, bạn có thể xin ở lại Đài Loan chữa bệnh cho đến khi chữa xong bệnh. Ngoài ra, bạn còn có thể xin trợ cấp thăm hỏi do tai nạn nghề nghiệp của Chính phủ từ 5.000 đến 300.000 Đài tệ.

III. MỘT SỐ QUY ĐỊNH VỀ XỬ LÝ ĐỐI VỚI HÀNH VI VI PHẠM CỦA NGƯỜI LAO ĐỘNG

1. Bỏ hợp đồng ra ngoài làm việc bất hợp pháp

Trong thời gian làm việc tại Đài Loan, nếu bạn gặp phải những chuyện không như ý muốn như: Chủ đối xử không tốt, chủ không trả lương và tiền làm thêm đầy đủ, thu nhập thấp...mà công ty môi giới không hỗ trợ giúp đỡ bạn, bạn nên phản ánh tới các cơ quan chức năng để được giúp đỡ, giải quyết chuyển chủ chứ không nên bỏ trốn.

Nếu người lao động nghỉ việc liên tục 3 ngày mà không liên lạc với người quản lý hoặc chủ sử dụng thì bị coi là bỏ trốn, sau khi chủ sử dụng thông báo về việc người lao động đã bỏ trốn với cơ quan lao động địa phương thì sẽ bị huỷ giấy phép làm việc và giấy phép thuê lao động. Khi đó người lao động được coi là vi phạm Luật cư trú của Đài Loan và sẽ là đối tượng bị truy bắt và trục xuất.

Lao động nước ngoài làm việc phi pháp sẽ mất hết quyền lợi về bảo hiểm y tế và bảo hiểm lao động, không được hưởng các khoản tiền trợ cấp tai nạn lao động, ốm đau, nếu phải nằm viện thì bảo hiểm y tế và bảo hiểm lao động sẽ không chi trả. Không được pháp luật Đài Loan bảo vệ, trong đó có việc nếu chủ thuê không trả lương hoặc chiếm đoạt tiền công bạn cũng không thể tố cáo. Lao động làm việc bất hợp pháp sẽ không dám bộc lộ thân phận của mình đối với xã hội, họ luôn phải sống lo lắng và bất an vì phải trốn tránh sự truy quét thường xuyên của cơ quan chức năng, không dám sử dụng các dịch vụ công cộng như ngân hàng, bưu điện, bệnh viện... hơn nữa nếu bạn bị phát hiện làm việc phi pháp cho người khác thì bạn sẽ bị phạt từ 30.000 đến 150.000 Đài tệ, đồng thời bắt buộc trục xuất và không được quay trở lại Đài Loan làm việc.

Lao động đã bỏ trốn, nên tự ra đầu thú tại đồn cảnh sát hoặc Cục xuất nhập cảnh và di dân sẽ được làm thủ tục để về nước mà không bị tạm giam.

2. Vi phạm pháp luật hình sự của Đài Loan

Người lao động nước ngoài khi làm việc tại Đài Loan, nếu phạm tội sẽ bị trừng phạt theo Luật hình sự của Đài Loan với các mức tùy theo tội danh, ví dụ cụ thể một số tội danh như sau:

- Tội nổi loạn;
- Tội làm tiền giả; giấy tờ chứng khoán giả, làm dấu giả;
- Tội mua bán, tàng trữ, vận chuyển và sử dụng các chất gây nghiện;
- Tội đánh bạc;
- Tội xâm phạm quyền tự do, gây thương tích cho người khác;
- Tội cướp giết, cưỡng đoạt, cướp biển, xâm chiếm tài sản, lừa đảo, bội tín, thu lãi nặng, đe dọa, bắt cóc, tống tiền, hiếp dâm, huỷ hoại giấy tờ tài liệu...

Các mức hình phạt có thể áp dụng tùy theo mức độ phạm tội:

- Bắt giam từ 1 ngày tới 4 tháng để điều tra.
- Tù có thời hạn từ 2 tháng đến 20 năm.
- Tử hình, tù chung thân.
- Phạt tiền, lao động công ích.
- Tịch thu tài sản
- Trục xuất về nước vv...

BÀI THỨ BA

NỘI DUNG HỢP ĐỒNG KÝ VỚI NGƯỜI LAO ĐỘNG (8 tiết)

Doanh nghiệp trực tiếp biên soạn nội dung, hướng dẫn người lao động đi làm việc tại Đài Loan về những hợp đồng sẽ ký.

Hợp đồng ký với người lao động đi làm việc tại Đài Loan bao gồm 2 loại sau:

1. Hợp đồng đưa lao động Việt Nam đi làm việc ở Đài Loan (doanh nghiệp ký với người lao động): Doanh nghiệp tự biên soạn và hướng dẫn nội dung hợp đồng cho người lao động hiểu rõ và ký. Hợp đồng được viết bằng tiếng Việt, trong hợp đồng phải đầy đủ nội dung theo hướng dẫn và quy định của luật. Doanh nghiệp phải đưa đầy đủ các nội dung về đào tạo, thu phí, điều kiện làm việc, thu nhập..., quyền và nghĩa vụ của các bên

2. Hợp đồng lao động (chủ sử dụng lao động Đài Loan ký với người lao động): Theo mẫu Hợp đồng lao động của Ban Quản lý lao động Việt Nam tại Đài Loan ban hành bằng tiếng Việt và tiếng Trung, người lao động phải được giải thích đầy đủ nội dung và cần đọc kỹ trước khi ký.

Lưu ý: cả 2 loại hợp đồng nêu trên, sau khi ký xong người lao động phải giữ một bản, mang theo người để đối chiếu khi cần thiết.

BÀI THỨ TƯ

CÁCH ỨNG XỬ TRONG LAO ĐỘNG VÀ TRONG ĐỜI SỐNG

I. CÁCH ỨNG XỬ VÀ PHONG CÁCH GIAO TIẾP CỦA NGƯỜI ĐÀI LOAN

(8 tiết)

1. Trong công việc

Trong công việc người Đài Loan luôn tôn trọng sự hợp tác, tuân thủ nội quy làm việc và mệnh lệnh của người quản lý, họ không hay phàn nàn, kêu ca mà sẵn sàng làm thêm giờ khi được yêu cầu, họ rất ghét khi người lao động trốn việc hay ngại việc. Chủ sử dụng hay người điều hành đều làm việc như mọi người và khi người lao động hoàn thành tốt các công việc đều được khích lệ bằng những phần thưởng, tăng lương hoặc quà tặng.

Người Đài Loan không thích những người làm công chống lại, không hợp tác hoặc nói dối, lừa gạt đối phó với chủ, gây ảnh hưởng đến công việc. Họ có thói quen nói to khi đề nghị những yêu cầu của mình, đây không phải do bực tức hay có ý xúc phạm.

2. Trong cuộc sống

Sinh hoạt của người Đài Loan không cầu kỳ, có nhiều nét tương đồng gần gũi với sinh hoạt của người Việt Nam. Các món ăn thường có nhiều dầu mỡ và gia vị nên người lao động sang Đài Loan làm việc phải thích nghi với khẩu vị của người Đài Loan. Bữa sáng ăn nhanh và đơn giản, bữa trưa và bữa tối ăn nhiều; không uống rượu, bia trong những ngày làm việc. Người Đài Loan có thói quen uống nhiều nước, mọi người thường mang theo chai nước để uống, do khí hậu khô cơ thể bị mất nước nên cần bổ sung bằng cách uống nước.

Người Đài Loan thích sử dụng các nghi lễ quốc tế kể cả nghi lễ bắt tay, các nghi lễ xã giao nói “Xin mời” và “Cảm ơn” là điều cần thiết, nhưng không cần phải cúi gập người khi chào như ở Hàn Quốc và Nhật Bản.

II. HƯỚNG DẪN NGƯỜI LAO ĐỘNG ỨNG XỬ TRONG LAO ĐỘNG

1. Quy tắc ứng xử chung

a. Ứng xử với cấp trên, người quản lý và chủ sử dụng lao động

- Phải trung thành với chủ sử dụng trong việc thực hiện nhiệm vụ của mình, không được có hành vi làm mất danh dự của công ty, không được tiết lộ những bí mật sản xuất của công ty cho người ngoài biết, không được có các hành vi gây bất lợi trong sản xuất, không được tiết lộ thông tin kinh doanh mật

gây thiệt hại cho chủ sử dụng lao động; không được gây mất đoàn kết trong gia đình chủ, làm mất tài sản của chủ;

- Không được có hành vi bạo lực, uy hiếp, ngược đãi, xâm hại nhân phẩm, gây tổn thương quan hệ với chủ sử dụng lao động, các thành viên trong gia đình và người đại diện của chủ sử dụng hay với các đồng nghiệp khác;

- Không được cố ý làm hỏng, phá hoại tài sản, thiết bị, công cụ làm việc của chủ sử dụng, các thành viên trong gia đình và người đại diện của chủ sử dụng hay với các đồng nghiệp khác;

- Không được có tư tưởng không lành mạnh, cố động bãi công, đình công, xúi giục gây rối trật tự an ninh, tụ tập yêu sách vô lý đối với công ty, đe dọa người khác;

- Không được bỏ việc 03 ngày liền trở lên không có lý do, hoặc một tháng có 6 ngày trở lên bỏ làm việc không xin phép;

- Không được từ chối kiểm tra sức khỏe định kỳ trong thời gian làm việc tại Đài Loan;

- Không được làm công việc ngoài giấy phép;

- Không được vi phạm hợp đồng lao động hoặc vi phạm pháp luật của Đài Loan.

b. Ứng xử với đồng nghiệp

- Tôn trọng, hoà nhã với đồng nghiệp, xây dựng tinh thần đoàn kết, giúp đỡ nhau. không được gây mâu thuẫn, xúc phạm lẫn nhau.

- Nhanh chóng hoà nhập với cộng đồng lao động nước ngoài, phải xây dựng mối quan hệ thân thiện, hợp tác, tôn trọng những phong tục tập quán dân tộc của nhau, không được có thái độ nhạo báng các thói quen và tập quán của người lao động đến từ các nước khác.

2. Hướng dẫn thực hiện nội quy nơi làm việc

a. Tại nhà máy, xí nghiệp:

- Làm việc đúng nơi quy định, tuân thủ nội dung hợp đồng và pháp luật của Đài Loan; khi ra, vào nơi làm việc phải đeo thẻ hoặc quét thẻ để tính thời gian làm việc, không cho người khác mượn thẻ hoặc quét thẻ hộ người khác, nếu vi phạm sẽ bị xử phạt;

- Hoàn thành công việc theo yêu cầu định mức hợp lý của chủ sử dụng, Phục tùng mệnh lệnh của chủ sử dụng lao động, không được rời bỏ vị trí làm việc mà chưa được sự cho phép của người quản lý;

Ảnh người lao động làm việc trong các nhà máy Đài Loan

- Theo yêu cầu thực tế công việc và trong phạm vi quy định của pháp luật, nếu chủ sử dụng yêu cầu làm thêm giờ hoặc làm việc theo ca, thì người lao động phải phối hợp để hoàn thành công việc;

- Có ý thức tổ chức kỷ luật tốt, tác phong công nghiệp, chấp hành nghiêm chỉnh nội quy, quy chế của nơi làm việc, phải tuân thủ quy trình sản xuất, vệ sinh an toàn lao động, các nguyên tắc làm việc, thực hiện các nghĩa vụ được quy định trong hợp đồng lao động, nếu vi phạm gây tổn thất nghiêm trọng mà có giấy cảnh cáo 3 lần sẽ bị kỷ luật hoặc buộc về nước;

- Trong giờ làm việc nghiêm cấm các hành vi sau:

+ Đi lại tự do, bỏ nơi làm việc để nghỉ ngơi hoặc làm ảnh hưởng đến người khác làm việc.

+ Nói chuyện, làm việc riêng (ngủ gật, đọc sách báo, tạp chí, chuyên nhau xem ảnh hoặc nghe nhạc, soi gương, trang điểm...)

+ Ngồi không đúng chỗ làm việc quy định như: ngồi chung hai người một ghế, ngồi lên bàn để linh kiện, bàn làm việc, thùng carton đựng thành phẩm...

+ Ăn vặt (bất cứ một loại thức ăn nào), nhai kẹo cao su ở nơi làm việc.

+ Gọi hoặc nghe điện thoại.

+ Hút thuốc trong giờ làm việc hoặc hút thuốc không đúng nơi quy định .

+ Có hành vi cố ý phá hoại thiết bị công cộng và làm bẩn môi trường xung quanh nơi làm việc.

- Khi vận hành máy, cần thành thạo các thao tác bật, tắt thiết bị điện. Phải hết sức cẩn thận khi xử lý các sự cố về điện. không được tự tiện vào phòng biến áp hoặc trạm biến áp có rào chắn. Không bật hoặc tắt thiết bị điện của người khác quản lý.

- Tuân thủ các quy định về an toàn phòng cháy, chữa cháy. Phải biết nơi để và sử dụng các thiết bị chữa cháy ở nơi làm việc. Luôn để ý đến các tín hiệu, biển báo.

- Các thiết bị an toàn cần phải kiểm tra định kỳ để đảm bảo độ an toàn. Khi làm việc cần chọn lựa dụng cụ (điện, đồ dễ cháy, nổ và xăng, dầu, mỡ..) để cất giữ, bảo quản. Dùng xong các dụng cụ, cần lau sạch sẽ và để vào nơi quy định, không đặt dụng cụ, nguyên liệu ở nơi đi lại.

- Trong khi làm việc bắt buộc phải mặc quần áo, mũ và giày bảo hộ lao động. Đối với nữ phải cuốn tóc gọn gàng. Nếu làm công việc gây ảnh hưởng cho mắt thì phải có kính bảo hiểm. Khi vận chuyển những hàng hoá cồng kềnh hoặc sắc nhọn phải đi găng tay. Khi vận hành máy mài, máy tiện và những máy móc có tốc độ nhanh thì không được đeo găng tay, không đeo đồ trang sức (nhẫn, vòng).

- Luôn đề cao cảnh giác, chú ý phòng chống các tai nạn lao động cho mình và cho người khác. Khi gặp sự cố cần phải bình tĩnh xử lý không làm sự cố lan rộng.

- Không được đi lại dưới cần cầu hoặc những nơi treo vật nặng. Không đứng dựa vào máy hoặc ngồi trên máy móc. Vận chuyển hàng hoá cần buộc chắc chắn đồ vật, chú ý kích thước, trọng lượng, hình dáng xem có hợp với khả năng của mình không, đảm bảo tay không dính dầu mỡ để tránh trơn trượt, đổ vỡ. Cần chú ý tránh va chạm vào thiết bị điện và dây điện, khi di chuyển qua các nơi có xếp hàng hoặc đồ vật khác phải cẩn thận, không được vận chuyển qua đầu người khác.

- Thường xuyên giữ cho nơi làm việc ngăn nắp, sạch sẽ, tạo cho mình thói quen luôn thu nhặt các đồ vật rơi trên mặt đất. Đồ dùng cá nhân phải đặt ở tủ, không đem theo vào nơi làm việc. Khi tan ca, giao túi sách tay (nếu có) cho bảo vệ kiểm tra, nghiêm cấm hành vi trộm cắp.

Ảnh: Người lao động Việt Nam làm việc tại nhà máy Đài Loan

b. Trên công trường

- Công trường xây dựng nói chung được đánh giá là nơi nguy hiểm, nhiều nguy cơ gây tai nạn lao động bất kỳ ở đâu với bất kỳ ai, người lao động phải

tham gia đầy đủ các khoá học về an toàn vệ sinh lao động; được trang bị các phương tiện bảo hộ lao động và đòi hỏi phải tuân thủ, áp dụng đầy đủ đúng kỹ thuật các phương tiện bảo vệ cá nhân này vào quá trình làm việc của mình.

- Chú ý tới các biển báo, tín hiệu cảnh báo nguy hiểm trên công trường xây dựng, giúp nhận ra các nguy cơ xảy ra tai nạn để có các biện pháp đề phòng.

- Sắp xếp và vận chuyển nguyên vật liệu an toàn, đúng phương pháp; giữ gìn vệ sinh trên công trường xây dựng, rác rưởi phải được vứt đúng vị trí quy định; không được đi dép lê trong khi làm việc.

- Khi làm việc trên cao phải sử dụng các phương tiện trợ giúp an toàn; việc đi lại và di chuyển chỗ làm việc phải được đúng nơi đúng tuyến quy định, cấm leo trèo để lên xuống giàn giáo hoặc các tầng nhà, không đi lại trên mặt tường, mặt dầm, thanh giàn hoặc các kết cấu lắp ghép khác; không đùa nghịch, leo trèo qua lan can an toàn; không được nhảy từ trên cao xuống;

- Không được uống rượu, bia hoặc hút thuốc trước và trong khi làm việc; không được tự ý bung bê các vật nặng không đúng phương pháp sẽ dễ bị chấn thương cột sống.

- Nếu sử dụng máy, thiết bị thi công phải thực hiện đăng ký, kiểm định, khám nghiệm hoặc thực hiện chế độ duy tu, bảo dưỡng, sửa chữa đúng quy định; Khi thay ca cần giao trách nhiệm rõ ràng trong việc quản lý và sử dụng máy cho người tiếp theo.

c. Tại gia đình và viện dưỡng lão (đối với lao động giúp việc và chăm sóc người bệnh)

- Xác định được tính chất công việc: sinh hoạt chung cùng với gia đình hay ở viện dưỡng lão của chủ sử dụng nên phải thức khuya, dậy sớm, lo toan công việc được giao.

+ Chăm sóc người bệnh tại gia đình: làm các công việc liên quan đến chăm sóc, phục vụ sinh hoạt hàng ngày của người bệnh, người tàn tật của gia đình chủ sử dụng. Công việc cụ thể hàng ngày có thể được lập thành bảng công việc do hai bên thoả thuận, người lao động có trách nhiệm thực hiện theo bảng công việc đó nhưng không vượt quá phạm vi công việc trong giấy phép;

Ảnh: Người lao động Việt Nam làm việc tại viện dưỡng lão của Đài Loan

+ Giúp việc gia đình: làm công việc lau dọn vệ sinh nhà cửa, nấu nướng, chăm sóc ăn ở, sinh hoạt hàng ngày của các thành viên trong gia đình chủ sử dụng. Công việc cụ thể hàng ngày có thể được lập theo bảng công việc do hai bên thoả thuận, người lao động có trách nhiệm thực hiện theo bảng công việc đó, nhưng không vượt quá phạm vi công việc trong giấy phép.

- Có thái độ tốt, giữ gìn sự an toàn của bản thân và thành viên trong gia đình chủ sử dụng, khi có việc riêng cần đi ra ngoài cần thông báo xin phép chủ sử dụng.

Ảnh GVGD Việt Nam chăm sóc người bệnh

- Khi chủ sử dụng đề nghị làm việc vào ngày nghỉ trong tuần, người lao động cần phối hợp thực hiện và được hưởng tiền lương làm thêm vào ngày nghỉ. Nếu người lao động muốn nghỉ vào ngày nghỉ trong tuần thì cần phải thông báo cho chủ sử dụng biết trước.

- Thực hiện đúng các điều khoản trong hợp đồng lao động và tuân thủ pháp luật của Đài Loan.

- Hoạt bát, có ý thức hợp tác và luôn ân cần giúp đỡ mọi người trong gia đình, biểu hiện tình thương yêu với trẻ nhỏ; Khi trông nom trẻ nhỏ không được

đe dọa hoặc đánh đập, không được lớn tiếng và mạnh tay khi chăm sóc người già, người bệnh.

Ảnh GVGD Việt Nam chăm sóc người bệnh

- Sắp xếp công việc trong ngày phải khoa học, nên nếp; (từ việc dễ đến khó, việc nhẹ đến nặng...), kiểm tra, theo dõi những công việc trong ngày, lắng nghe ý kiến nhận xét của chủ để điều chỉnh sửa chữa cho phù hợp. Chăm chỉ, chủ động trong công việc đừng để chủ phải yêu cầu hoặc phải nhắc đi làm việc.

- Sử dụng thành thạo các đồ dùng, dụng cụ kỹ thuật (đồ điện tử, máy móc...), dụng cụ y tế đơn giản (cặp nhiệt độ, đo huyết áp, mát sa, xe lăn, máy xông, chườm nóng, lạnh...), đồ dùng hoá chất (chất tẩy rửa, đồ nhựa...), các loại khoá (khóa điện, khóa cơ...), các thiết bị thông tin nghe nhìn (điện thoại, camera...) dụng cụ gia đình (máy giặt, máy điều hoà, máy hút bụi, lò vi sóng, lò nướng, bếp ga...). Nếu việc gì không biết làm hoặc điều gì chưa hiểu, hãy hỏi chủ cách làm cho rõ rồi mới làm.

- Khi chủ yêu cầu ra ngoài (đổ rác, mua sắm cho gia đình, đẩy xe lăn đưa người bệnh đi công viên...) phải tuân thủ các quy định an toàn cho bản thân và người bệnh, không tụ tập nói chuyện, kéo dài thời gian đổ rác đi quá thời gian quy định.

- Vệ sinh môi trường xung quanh: chuồng, trại, nhà WC...; phân loại rác và đổ rác đúng quy định.

- Tuân thủ các quy định về an toàn phòng cháy, chữa cháy. Phải biết nơi để và sử dụng các thiết bị chữa cháy trong nhà ở hay trại dưỡng lão. Luôn đề cao cảnh giác, bảo mật cho gia đình chủ, chú ý phòng chống các tai nạn (ngã, nước sôi, điện giật,...) cho chủ hay người bệnh và cho người khác. Khi có sự cố xảy ra, cần phải bình tĩnh xử lý, không hoảng hốt bỏ chạy hoặc làm sự cố lan rộng.

- Khi làm việc với chất tẩy rửa, hoá chất độc hại, bắt buộc phải mang bao tay, quần áo, mũ và giày bảo hộ lao động, cuốn tóc gọn gàng. Nếu làm công việc

gây ảnh hưởng cho mắt thì phải có kính bảo hiểm. Khi vận chuyển những hàng hoá cồng kềnh hoặc sắc nhọn phải đi găng tay;

- Vệ sinh trong chế biến, bảo quản thực phẩm và rau, quả, thuốc men. Làm sạch tủ lạnh, lò vi sóng, máy sấy, rửa bát, bếp ga, điện, chậu rửa,...

3. Cách ứng xử của người lao động khi phát sinh tranh chấp

- Khi chủ sử dụng hoặc các thành viên trong gia đình có các hành vi sau đây:

+ Dùng bạo lực, uy hiếp, ngược đãi hoặc xâm hại danh dự, nhân phẩm người lao động; không thanh toán, chậm thanh toán hoặc thanh toán không đầy đủ tiền lương, tiền làm thêm cho người lao động theo hợp đồng lao động đã ký;

+ Đưa người lao động đến làm việc ở nơi không đúng theo giấy phép hoặc yêu cầu người lao động làm công việc không đúng trong giấy phép;

+ Môi trường làm việc và sinh hoạt không đảm bảo vệ sinh, an toàn, ảnh hưởng đến sức khỏe của người lao động, hoặc phải làm việc trong môi trường có nguy cơ mắc bệnh truyền nhiễm nguy hiểm, người lao động đã thông báo yêu cầu cải thiện nhưng chủ sử dụng không thực hiện;

+ Vi phạm hợp đồng lao động hoặc pháp luật khác liên quan gây tổn thất cho người lao động về vật chất, tinh thần, sức khỏe.

Trước tiên, người lao động cần phải bình tĩnh và chủ động phản ánh với chủ sử dụng về những vấn đề mà bạn cho rằng chủ đã thực hiện sai làm thiệt hại đến quyền lợi của bạn. Bạn không được có thái độ nóng giận, cãi nhau tay đôi với người quản lý hoặc chủ sử dụng; không được phản ứng bằng cách chây lười lao động, làm việc với hiệu suất thấp hoặc nghỉ không đi làm, đình công, biểu tình...vì như vậy sẽ trở thành lý do để chủ sử dụng kỷ luật và sa thải.

Nếu đã phản ánh với chủ sử dụng mà vấn đề vẫn không được cải thiện, người lao động nên thông báo với Công ty môi giới Đài Loan để yêu cầu phối hợp xử lý vấn đề đang tranh chấp với chủ. Nếu việc đàm phán không thành, người lao động liên hệ với doanh nghiệp Việt Nam đưa đi để cùng phối hợp giải quyết. Cuối cùng nếu quyền lợi của bạn vẫn không được các bên giải quyết thỏa đáng, bạn nên liên hệ với Văn phòng Ban quản lý lao động Việt Nam tại Đài Loan hoặc số điện thoại hỗ trợ lao động nước ngoài 1955 của Ủy ban lao động Đài Loan để được hỗ trợ giải quyết theo quy định của pháp luật.

Người lao động cần nhớ các thông tin cần thiết của các đơn vị có thể để hỗ trợ khi có tranh chấp xảy ra: số điện thoại của người phiên dịch, công ty môi giới Đài Loan, Việt Nam, Cục lao động địa phương nơi làm việc, số điện thoại trợ giúp lao động nước ngoài của Ủy Ban lao động Đài Loan; số điện thoại và địa chỉ của Ban quản lý lao động Việt Nam, Đại sứ quán Việt Nam...

III. HƯỚNG DẪN NGƯỜI LAO ĐỘNG ỨNG XỬ TRONG SINH HOẠT VÀ ĐỜI SỐNG

1. Sinh hoạt tại nơi ở, ký túc xá

- Chấp hành nội quy ăn ở, sinh hoạt trong ký túc xá, sống ngăn nắp gọn gàng, có ý thức giữ gìn vệ sinh, bảo vệ tài sản của mình cũng như của ký túc.

+ Không tự do vào phòng ngủ của người khác giới.

+ Nghiêm cấm ăn cắp, đánh bạc, trèo tường, uống rượu, gây rối, đánh nhau.

+ Không kích động, rủ rê người khác vi phạm quy định.

+ Không được phá hoại trang thiết bị công cộng, nếu vi phạm sẽ phải đền bù theo giá trị đồ vật.

+ Phải phục tùng sự chỉ đạo của người quản lý.

+ Không gây mất đoàn kết dẫn đến xung đột.

+ Không được làm tổn hại danh dự của công ty

- Phải có thói quen tắt điện, nước khi dùng xong và giữ gìn nơi ở luôn sạch sẽ, phân loại rác trước khi đổ rác.

- Không tự ý thay đổi phòng, thay đổi trang thiết bị, hay dán tranh ảnh và treo mắc quần áo lộn xộn trong phòng ở. Đi lại, nói chuyện nhẹ nhàng, không mở nhạc, radio quá to, quá khuya, không đi chơi về muộn làm ảnh hưởng đến người khác.

- Không sử dụng nguồn điện để nấu ăn trong phòng ở (nếu quy định không cho phép). Khi ăn tại nhà ăn của ký túc xá, ăn xong phải thu dọn sạch sẽ, để đồ ăn đúng chỗ. Khi mời khách đến ăn cơm cần đăng ký với người quản lý.

- Chỗ ở ký túc xá cần thoáng, nhưng không nên mở hết các cửa phòng vì có gió lùa hoặc nằm ngủ nơi có gió lùa, đề phòng bị cảm. Không tắm, gội đầu quá khuya, khi gội đầu xong phải sấy khô tóc mới được đi ra ngoài hay đi ngủ. Không tiếp xúc với chó mèo hoang trên phố, nhằm ngăn ngừa bọ chét lây truyền bệnh truyền nhiễm, bệnh dại.

- Không tự ý xem thư tín, văn bản, giấy tờ của người khác. Thường xuyên đọc thông tin trên bảng thông báo của Ban quản lý.

- Phải tham gia trực nhật phòng ở, phòng tắm; nước nóng chỉ dùng để tắm rửa, không được dùng vào việc khác. Nếu phát hiện thiết bị hỏng hóc, cần báo ngay cho người quản lý.

- Cần giữ gìn vệ sinh chung, đi đại, tiểu tiện xong phải dội nước đảm bảo sạch sẽ. Không vứt vật lạ, giấy vệ sinh, băng vệ sinh vào hố xí hoặc cống thoát nước. Không khạc nhổ bừa bãi.

- Sử dụng thiết bị (máy giặt, máy vắt, điều hoà, quạt, máy bơm nước, máy hút bụi, khử mùi, điện thoại...) theo chỉ dẫn, đúng quy trình. Phải bảo vệ tài sản chung, nếu làm hỏng sẽ phải đền bù theo giá trị.

- Đồ dùng cá nhân không được để trong nhà tắm, nơi công cộng, phơi quần áo đúng nơi quy định.

- Trong thời gian nghỉ nên có hoạt động giải trí lành mạnh như: sinh hoạt văn nghệ, đọc sách, thể thao, xem ti vi, dã ngoại... không tổ chức chơi cờ bạc, đánh bài ăn tiền sát phạt nhau dẫn đến hậu quả xấu. Không tổ chức nhậu nhẹt, say xỉn, la hét, nói chuyện quá to, quá khuya ảnh hưởng đến người khác và sức khỏe của bản thân khiến cho hiệu suất công việc thấp sẽ trở thành lý do để bị kỷ luật.

2. Tại nhà chủ

- Tiết kiệm, thu vén và bảo vệ tài sản của chủ, quan tâm tới mọi thành viên trong gia đình chủ; tôn trọng, thành thật với chủ, quan hệ đúng mực, có ý thức rõ ràng về ranh giới giữa chủ và người lao động.

- Luôn luôn cởi mở, giữ gương mặt tươi tỉnh, đừng quá nhạy cảm khi chủ nói to; không quên nói những câu cảm ơn, xin lỗi và các câu nói xã giao lịch sự; vui vẻ phục vụ những người khách của gia đình chủ.

- Mạnh dạn đề xuất với chủ khi bạn có vấn đề gì cần giải thích và tâm sự; ý thức được những điều chủ thích và không thích trong sinh hoạt để đảm bảo công việc được hiệu quả.

- Học hỏi thêm ngoại ngữ để giao tiếp và hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình, có điều gì chưa hiểu nên gọi điện đến công ty môi giới nhờ phiên dịch không nên giả vờ đã hiểu sẽ dẫn đến việc làm sai và hiểu lầm.

- Tế nhị trong lời nói và cử chỉ, khéo léo trong công việc, tránh mọi sự hiểu lầm trong quan hệ với chủ; biết chia sẻ niềm vui, nỗi buồn với mọi thành viên trong gia đình chủ, biết tiếp thu và sửa chữa khuyết điểm.

- Không được sử dụng điện thoại của chủ mà không xin phép; khi được phép gọi điện không nên nói chuyện lâu, dài dòng nên tập trung vào những vấn đề chính cần trao đổi; không được cho người khác biết số điện thoại nhà chủ. không được gọi điện thoại, tiếp chuyện với người thân quen trong giờ làm việc hoặc cho người khác mượn và sử dụng đồ dùng, thiết bị của chủ nhà nếu chưa được sự cho phép của chủ nhà (điều này dễ làm cho chủ hiểu lầm về sự chiếm dụng tài sản).

- Không được ra khỏi nhà mà không xin phép, không được về nhà muộn và tuyệt đối không được ngủ đêm ở nơi khác.

- Không được yêu cầu chủ trả tiền công trước; không tự ý sử dụng tài sản, thức ăn dự trữ và các đồ dùng cá nhân khác của mọi người trong gia đình chủ; không được lấy bất kỳ đồ gì của chủ trừ trường hợp họ tặng, không được chiếm dụng tài sản của chủ.

- Không được đứng khoanh tay, ngồi vắt chéo chân hoặc ngồi rung đùi khi nói chuyện với người khác; không được xen vào câu chuyện của chủ với người khác (nói leo).

- Tuân thủ pháp luật, thích ứng với phong tục tập quán của nước sở tại. Tuyệt đối không được bỏ hợp đồng ra ngoài làm việc phi pháp;

- Người lao động được ăn và ở với gia đình chủ hoặc tại trại dưỡng lão. Tuỳ hoàn cảnh thu nhập kinh tế, nghề nghiệp, công việc yêu cầu của chủ, người lao động sẽ được bố trí nơi ăn, chỗ ở khác nhau nhưng phải đảm bảo đúng tiêu chuẩn quy định tại Pháp lệnh về tiêu chuẩn sinh hoạt của người lao động nước ngoài để người lao động đủ sức khoẻ để làm việc.

- Giữ gìn vệ sinh thân thể sạch sẽ, đầu tóc gọn gàng, ăn mặc chỉnh tề, không được sơn và để móng tay, móng chân quá dài. Tạo thói quen rửa tay bằng xà phòng trước khi ăn và sau khi đi vệ sinh.

- Dọn dẹp phòng ở gọn gàng, sạch sẽ, có điều kiện nên trang trí cho đẹp mắt, quần áo đồ đạc xếp ngay ngắn. Có ý thức giữ gìn đồ dùng và thiết bị trong nhà, có ý thức tiết kiệm, nhớ tắt điện, tắt điều hoà, vòi nước, bếp ga khi không sử dụng.

- Phải ăn đủ no, đủ dưỡng chất để đảm bảo sức khoẻ để làm việc. Nếu thức ăn không hợp khẩu vị hay không quen nếp sinh hoạt của gia đình (thức khuya, dậy sớm, đông đúc...), có thể đề đạt nguyện vọng với chủ để thay đổi và thích nghi dần. Không nên căng thẳng với chủ khi lời đề nghị không được thực hiện, tránh sự hiểu lầm.

3. Tại nơi công cộng

- Tại nhà ga, bến tàu, sân bay... và khi sử dụng các phương tiện giao thông công cộng khác như xe buýt, tàu hoả... phải xếp hàng theo thứ tự, không chen lấn, xô đẩy, không nói chuyện to, khạc nhổ, cười đùa gây phiền hà cho người khác. Trường hợp có người già, người tàn tật hoặc phụ nữ có thai và trẻ em lên xe, cần chủ động nhường ghế cho họ.

- Phải tuân thủ luật lệ giao thông, khi qua đường phải chú ý đèn xanh, đèn đỏ, đi đúng phần đường dành cho người đi bộ, không tự ý băng qua đường.

- Tại chợ, siêu thị, ngân hàng, nơi mua bán ở chợ phải tuân theo quy định xếp hàng, không chen ngang và xô đẩy người khác. Nghiêm cấm hành vi ăn cắp ở siêu thị (lấy hàng hoá mà không thanh toán tiền).

Tại các cửa hàng bách hoá tổng hợp, siêu thị, giá cả đều được niêm yết rõ ràng, hàng năm đều có kỳ giảm giá, bạn có thể tận dụng cơ hội này để mua hàng sẽ tiết kiệm được tiền. Tại các chợ truyền thống, khi mua hàng bạn nên tham khảo giá và so sánh để quyết định mua ở chỗ nào tốt nhất, phải kiểm tra kỹ hàng hoá, nhãn mác, thời hạn sử dụng...

Ảnh mua bán ở siêu thị

Ở Đài Loan các siêu thị mini 7- ELEVEN hoạt động suốt 24/24 giờ có ở khắp nơi. Tất cả các mặt hàng đều gắn giá tiền, hơi đắt một chút nhưng rất thuận lợi khi bạn cần mua gấp mà thời gian đã muộn. Tại đây có cả dịch vụ trả tiền điện, nước, điện thoại, ga, tivi gọi là phí dịch vụ đại chúng, mua thẻ điện thoại công cộng, thẻ điện thoại di động.

Ảnh Bên trong của cửa hàng 7 eleven

Ở Đài Loan có các khu chợ đêm, đây là một nét văn hoá đặc trưng của các thành phố của Đài Loan, chợ đêm hoạt động rất náo nhiệt, các mặt hàng ở đây rất phong phú từ hàng ăn, hoa quả, bánh kẹo, quần áo, văn hoá phẩm, vật nuôi cây cảnh... mọi người đi chợ như một hình thức dạo chơi, thưởng thức những món ăn đặc trưng của Đài Loan và mua những đồ vật cần thiết, hàng lưu niệm... giá cả vừa phải, có thể mặc cả, trả giá thoả mái.

Ảnh chợ đêm ở Đài Bắc

* Lưu ý:

- Tại khu vui chơi, công viên: Không vứt rác bừa bãi, phải vứt vào thùng rác đúng quy định, không được tụ tập thành nhóm đông người gây ồn ào nơi công cộng, nói chuyện, cười đùa nhẹ nhàng, không được ngồi xôm, không được nằm vạ vật trên ghế công viên, không trèo cây, bứt lá nơi công cộng; không đứng dưới những nơi có vật treo cao, dưới cần cầu...

- *Cục sức khỏe nhân dân của Sở y tế trực thuộc Viện Hành chính ra quy định mới về biện pháp phòng chống tác hại của thuốc lá và thực thi từ ngày 11 tháng 1 năm 2009, nghiêm cấm hút thuốc lá tại nơi có trên 3 người đang làm việc và nơi công cộng nếu vi phạm bị xử phạt 10,000 đài tệ. Tại nơi cấm hút thuốc lá phải dán biển báo cấm hút thuốc lá, không dán biển báo sẽ xử phạt 50,000 đài tệ. Nếu không xác nhận được nơi nào là nơi cấm hút thuốc lá, có thể gọi điện qua đường dây khiếu nại về tác hại của thuốc lá: 0800-531-531 để được hướng dẫn, có nhu cầu cai nghiện thuốc lá, có thể gọi điện qua đường dây cai nghiện thuốc lá 0800-636363 để tìm kiếm dịch vụ trợ giúp tư vấn.*

BÀI THỨ NĂM

HƯỚNG DẪN XUẤT NHẬP CẢNH VÀ SỬ DỤNG CÁC PHƯƠNG TIỆN PHỤC VỤ SINH HOẠT ĐỜI SỐNG HÀNG NGÀY

(lý thuyết 4 tiết; thực hành 4 tiết)

I. HƯỚNG DẪN CÁC THỦ TỤC XUẤT CẢNH VIỆT NAM VÀ NHẬP CẢNH ĐÀI LOAN

1. Thủ tục hàng không

- Người lao động sang Đài Loan làm việc cần phải có Hộ chiếu hợp lệ do Cục Xuất nhập cảnh Bộ Công an cấp; visa nhập cảnh do phía Đài Loan cấp và

vé máy bay.

- Những hành lý nên mang theo khi xuất cảnh đi Đài Loan:
  - + Quần áo mặc mùa hè (tối thiểu hai bộ ngắn tay và hai bộ dài tay);
  - + Quần áo mặc mùa đông (đủ ấm cho thời tiết như mùa đông miền Bắc nước ta);
  - + Đồ dùng các nhân như khăn mặt, bàn chải đánh răng...;
  - + Một số thuốc chữa bệnh thông thường.
- Những đồ vật không được mang theo khi lên máy bay: chất lỏng (kể cả mỹ phẩm); vật sắc nhọn như dao, kéo, bật lửa; các loại thực phẩm tươi sống như trái cây và thức ăn tươi như thịt cá, mực, giò chả, mắm tôm... vì sẽ bị hải quan Đài Loan thu giữ và phạt tiền gây chậm trễ và phiền hà khi làm thủ tục nhập cảnh.

2. Thủ tục kiểm tra an ninh và xuất cảnh

- Khi ra sân bay trước tiên phải xếp hàng vào đúng quầy làm thủ tục, đăng ký chuyến bay cần đi, ký gửi hành lý và nhận thẻ lên máy bay (trong thẻ có ghi rõ cửa lên máy bay, số ghế ngồi và giờ lên máy bay).
- Làm thủ tục xuất cảnh: trình hộ chiếu, visa nhập cảnh, thẻ lên máy bay cho nhân viên xuất nhập cảnh.
- Cho tất cả hành lý cá nhân (điện thoại, túi xách ...) qua máy kiểm tra và đi qua cổng kiểm tra an ninh bằng X quang, vào phòng chờ và tìm đúng cửa lên máy bay (được ghi rõ ở trên vé).

Ảnh kiểm tra an ninh và những đồ vật không được mang theo hành lý xách tay

3. Những quy định trong chuyến bay:

- Qua cửa kiểm tra thẻ để lên máy bay.

- Tìm số ghế ngồi và đặt hành lý trên khoang máy bay.
- Lắng nghe hướng dẫn an toàn khi bay (thắt dây an toàn, xử lý khi có sự cố xảy ra, tắt điện thoại và các thiết bị thu phát sóng...). Hạn chế đi lại và nên thắt dây an toàn trong suốt chuyến bay để phòng máy bay bay vào vùng thời tiết xấu.

- Tự lựa chọn bữa ăn và nước uống miễn phí trên máy bay.
- Nghỉ ngơi thư giãn chờ máy bay hạ cánh.

Ảnh bên trong máy bay Boeing 777

Lưu ý: Trong chuyến bay, không đùa nghịch, gây mất trật tự và làm ảnh hưởng tới các hành khách khác. Tuyệt đối không được có hành vi trêu chọc nhân viên phục vụ và có những phát ngôn đe dọa tới an ninh của chuyến bay. Trường hợp vi phạm sẽ bị nhân viên an ninh bắt giữ và tùy theo mức độ vi phạm có thể bị xử phạt hành chính, buộc bồi thường thiệt hại và thậm chí có thể truy tố hình

sự

4. Đến sân bay Đài Loan

- Đợi máy bay dừng hẳn mới được phép cởi dây an toàn và rời khỏi chỗ ngồi theo sự hướng dẫn của tiếp viên;

- Lấy hành lý xách tay ra khỏi khoang máy bay, kiểm tra đủ hành lý trước khi ra khỏi máy bay;

- Xuống máy bay, tập trung theo chỉ dẫn của người hướng dẫn của Trạm phục vụ lao động nước ngoài của Ủy Ban lao động Đài Loan tại sân bay. Lắng nghe những nội dung mà người của Trạm phục vụ phổ biến trước khi nhập cảnh, nhận và cất giữ các tài liệu, sổ tay hướng dẫn bằng tiếng Việt do đơn vị này phát.

Trạm kiểm soát SARS nhà ga 1- Sân bay quốc tế Đào Viên- Đài Loan

- Đi ra cửa xuất cảnh giành riêng cho lao động nước ngoài theo chỉ dẫn của người phục vụ tại sân bay.

- Ra băng chuyền chờ lấy hành lý ký gửi, nhận và đẩy ra cửa hải quan kiểm tra hành lý. Nếu không thấy hành lý của mình phải báo với Trung tâm trợ giúp tìm kiếm hành lý thất lạc tại sân bay;

Nơi nhận hành lý nhà ga 2- Sân bay quốc tế Đào Viên- Đài Loan

- Ra khỏi cửa kiểm tra chờ người của công ty môi giới hoặc chủ sử dụng đón về nơi làm việc;

Quầy hướng dẫn lao động nước ngoài tại nhà ga quốc tế Đài Loan

Nhà ga hàng không	Điện thoại	Địa chỉ	Fax
Nhà ga hàng không quốc tế Đào Viên	- Số điện thoại: 03-398-9002 - Hướng dẫn bằng Tiếng Anh: 03-398-3976 - Hướng dẫn bằng tiếng Việt: 03-398-3974	Phòng C-0-278, số 9, đường Nhà ga Nam, xã Đại Viên, huyện Đào Viên.	03-393-1469
Nhà ga hàng không quốc tế Cao Hùng	07-803-6804 07-803-6419	Số 2, đường Trung Sơn 4, thành phố Cao Hùng, 81223	07-803-9177

II. HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG DỊCH VỤ, PHƯƠNG TIỆN GIAO THÔNG VẬN TẢI

1. Xe buýt: là phương tiện đi lại thuận tiện nhất tại các thành phố ở Đài Loan với chi phí tương đối thấp. Có hệ thống xe buýt nội thành và ngoại thành, tuyến xe thể hiện bằng chữ và số trên đầu xe như xe buýt ở Việt Nam. Ở trên xe không có người bán vé, khi xuống xe bạn mới phải trả tiền vé bằng cách tự giác bỏ tiền vào thùng đựng cạnh chỗ người lái xe, giá vé thông thường là 15 Đài tệ, nên chuẩn bị tiền xu để trả tiền vé, nghiêm cấm không được gian lận, trốn vé. Nếu thường xuyên phải sử dụng xe buýt để đi lại bạn nên mua thẻ điện tử trả

trước (Easy Card) để thuận tiện và giảm chi phí.

Ảnh xe buýt ở Đài Loan

2. Tàu điện ngầm, tàu cao tốc

Tàu điện ngầm: Là phương tiện giao thông công cộng thông dụng ở hai thành phố lớn là Đài Bắc và Cao Hùng, được nhiều người dùng. Thời gian hoạt động từ 5 giờ sáng đến 12 giờ đêm, cứ khoảng 5 đến 10 phút sẽ có một chuyến tàu. Lộ trình của tàu điện ngầm thường gắn với các cơ quan trọng yếu, bến xe buýt, sân bay, trung tâm mua sắm, khu vui chơi giải trí, du lịch... Người lao động biết tận dụng phương tiện này thì sẽ rất tiện lợi, giá vé phổ biến cho một chặng đường là 20 Đài tệ, nếu đi thường xuyên nên mua thẻ điện tử trả trước (Easy Card) để thuận tiện và giảm chi phí. Tại các ga tàu có sơ đồ tàu điện ngầm chỉ rõ các ga đến của từng tuyến, bảng hướng dẫn cách sử dụng như mua vé, lên xuống tàu, hành trình đi lại của từng tuyến tàu, các tuyến tàu điện ngầm của Đài Loan được phân biệt bởi màu sắc (như: tuyến màu xanh, tuyến màu nâu, tuyến màu đỏ...) nên việc tìm các địa chỉ cần đến rất dễ dàng, khi đổi tàu phải kiểm tra kỹ màu tuyến, tên nhà ga để đi đúng tuyến tàu đến nơi mình đến.

Ảnh bên trong tàu điện ngầm ở Đài Bắc

Ảnh sơ đồ các tuyến tàu điện ngầm ở Đài Loan
Tàu cao tốc

Ảnh tàu cao tốc của Đài Loan

Đài Loan có tuyến tàu cao tốc từ Đài Bắc đến Cao Hùng, với chiều dài toàn tuyến gần 350km, thời gian đi từ Đài Bắc đến Cao Hùng chỉ mất khoảng gần 2 giờ; tuyến tàu cao tốc này có các ga đi qua địa phận của các huyện và thành phố sau: Đài Bắc, Bản Kiều, Đào Viên, Tân Trúc, Gia Nghĩa, Đài Trung, Đài Nam, Cao Hùng. Tốc độ của tàu, có lúc đạt đến 285km/h. Giá vé tàu cao tốc tương đối cao, khoảng 1500 NT\$/ người/lượt từ Đài Bắc đến Cao Hùng, khứ hồi là 3000 NT\$, nếu đi chặng gần hơn thì giá sẽ rẻ hơn.

Ảnh bên trong tàu cao tốc của Đai Loan

3. Taxi: cũng là phương tiện đi lại thông dụng ở Đai Loan, hoạt động suốt 24 giờ, nhưng cước phí cao và cũng tính tiền theo km như ở Việt Nam. Taxi ở Đai Loan được quy định thống nhất sơn màu vàng và có chung một biểu giá nếu ở cùng một thành phố. Ở các thành phố lớn như Đai Bắc, thành phố Tân Bắc, thành phố Cao Hùng có thể vẫy taxi ngang đường khi bạn cần đi. Ở các huyện lỵ và các thành phố khác, taxi không nhiều nên khi cần đi bạn phải gọi điện để gọi taxi hoặc đến những điểm tập trung thì mới có thể bắt được taxi

Ảnh Taxi Đai Loan

4. Tàu hoả: là phương tiện giao thông bình dân, liên kết giữa các tỉnh và thành phố được rất nhiều người sử dụng. Các thành phố và các tỉnh đều có ga tàu hoả. Giá vé tàu hoả không cao như tàu cao tốc và các nhà ga lại phân bố ở khắp nơi nên rất thuận tiện và phù hợp với người lao động, vé tàu được bán trước tại các ga. Ga tàu hoả Đai Bắc là nơi mà lao động nước ngoài biết đến và tập trung nhiều nhất trong những ngày nghỉ, bên cạnh ga có các công viên và thường được sử dụng để tổ chức các cuộc giao lưu văn nghệ, chào mừng các

ngày lễ tết của lao động nước ngoài.

Ảnh nhân viên đường sắt soát vé trên tàu

Ảnh tàu hỏa ở Đài Loan

5. Hàng không: Đài Loan có 02 sân bay quốc tế là Cao Hùng, Đào Viên và các sân bay nhỏ ở các địa phương phục vụ cho chuyến bay nội địa.

Ảnh phi hành đoàn và máy bay của hãng hàng không Việt Nam Airline

Lưu ý: Khi di chuyển ở trong nhà ga tàu điện ngầm, sân bay, siêu thị... có thể phải sử dụng đến thang máy dạng băng chuyền, bạn nên đứng phía bên phải thang máy còn bên trái để dành cho những người cần di chuyển nhanh, tuyệt đối không đứng dàn hàng ngang làm cản trở tới người khác.

6. Sử dụng dịch vụ điện thoại, bưu điện:

a. Điện thoại: việc sử dụng điện thoại công cộng hoặc điện thoại di động tại Đài Loan rất thuận lợi. Muốn gọi điện thoại công cộng, cần chuẩn bị thẻ hoặc tiền xu, bạn nên tìm hiểu kỹ ở những người sang trước để mua được thẻ gọi ra nước ngoài với giá rẻ. Muốn mua thẻ điện thoại hoặc chuyển fax nhanh, hãy tới

các siêu thị mini có đề chữ 7-ELEVEN trả tiền và đề nghị nhân viên giúp đỡ để fax và mua thẻ gọi điện thoại tự động.

Muốn gọi về Việt Nam có thể mua thẻ điện thoại quốc tế với giá 100 NT\$ hoặc 200NT\$. Thẻ sim điện thoại di động có các loại 300 NT\$ và 500 NT\$ (có giá trị gọi được 600 NT\$ và 1.000 NT\$, thời hạn 6 tháng).

Lưu ý khi đến Đài Loan bạn nên trực tiếp đăng ký mua sim điện thoại của riêng mình để sử dụng, không dùng sim điện thoại của người khác cho hoặc cho người khác sim điện thoại đăng ký tên mình hoặc cho người khác mượn giấy tờ tùy thân để đăng ký sim điện thoại, nhằm phòng tránh những tổ chức lừa đảo sử dụng những sim điện thoại đó để lừa đảo. Ở Đài Loan đã từng có nhiều người lao động do sử dụng những sim điện thoại không rõ nguồn gốc xuất xứ hoặc cho người khác sử dụng sim điện thoại đăng ký tên mình và bị các tổ chức lừa đảo lợi dụng, sau khi cảnh sát điều tra ra số điện thoại có liên quan đến bạn thì bạn sẽ trở thành bị can của các vụ lừa đảo đó và sẽ bị bắt giam và đưa ra xét xử.

Để đăng ký sim điện thoại bạn nên đến các cửa hàng phục vụ của các hãng điện thoại tại Đài Loan như: Far eastern, Zhong Hua Telecom, Vibo, Taiwan Mobile ... xuất trình 2 loại giấy tờ tùy thân là Hộ chiếu và Thẻ cư trú.

Mã gọi điện thoại quốc tế:

00 - mã quốc gia - mã vùng của quốc gia - số điện thoại

Ví dụ:

* Mã quốc gia Việt Nam là 84, mã vùng của Hà Nội là 4- số điện thoại của Cục Quản lý lao động ngoài nước là 38249517

Ví dụ, trường hợp gọi từ Đài Loan về, bấm số: 0084 4 38249517

* Mã quốc gia của Đài Loan là 886, mã vùng Đài Bắc là 02, số điện thoại của Ban Quản lý lao động VN tại Đài Loan là 25043477.

Ví dụ, trong trường hợp gọi từ Việt Nam, bấm số 00886 2 25043477. Trong trường hợp gọi tại Đài Loan bấm số 02-25043477

b. Bưu điện: Liên lạc bằng thư tín, phải mua tem ở bưu điện hoặc ở cửa hàng 7- ELEVEN để dán lên phong bì sau đó bỏ trực tiếp vào thùng thư đặt bên đường. Bạn có thể gửi bưu phẩm, thư từ và chuyển tiền tại bưu điện. Bưu điện có dịch vụ gửi nhanh quốc tế EMS là dịch vụ gửi hàng, thư từ, giấy tờ tài liệu ... một cách nhanh chóng và an toàn đến trên 100 nước trên thế giới.

Ảnh cửa hàng 7 eleven

Những mặt hàng cho phép gửi qua bưu kiện là: thư, giấy tờ tài liệu, thư tín dụng, hàng mẫu, băng video, băng cassette.... khi gửi bưu kiện, nhân viên bưu điện sẽ kiểm tra hàng hoá trước.

Những mặt hàng không thể bằng đường bưu kiện: tiền tệ, vàng bạc đá quý, phiếu chuyển tiền, những mặt hàng có thể gây ô nhiễm hoặc gây hư hại đến bưu phẩm khác, những mặt hàng cấm như ma tuý, hàng dễ cháy nổ, sơn, đồ ăn tươi, bưu phẩm đòi truy... (có danh sách cấm ở bưu điện)

7. Sử dụng dịch vụ ngân hàng và chuyển tiền về Việt Nam:

ở Đài Loan việc sử dụng thẻ tín dụng rất phổ biến, máy rút tiền tự động được bố trí ở các nơi, được sử dụng 24/24 giờ/ngày. Mang tiền mặt theo người rất không an toàn, bạn hãy sử dụng các dịch vụ ngân hàng, mở tài khoản để cất giữ tiền và sử dụng thẻ tín dụng là điều cần thiết.

Cách mở tài khoản tại ngân hàng:

- Mang hộ chiếu tới ngân hàng;
- Lấy phiếu thứ tự;
- Điền đơn đăng ký mở tài khoản tại quầy theo thứ tự;
- Điền tên, số thẻ đăng ký người nước ngoài, địa chỉ, điện thoại liên lạc;
- Theo hướng dẫn của nhân viên ngân hàng, nhập mã số bí mật;
- Đăng ký thẻ tiền mặt.

Chú ý: Mã số bí mật phải nhớ kỹ và tuyệt đối giữ bí mật không cho người khác biết. Cần đề phòng những trường hợp người khác xem bạn rút tiền để tìm cách lấy trộm tiền của bạn. Nếu cần giúp đỡ hãy nói ngay với nhân viên ngân hàng.

Phương pháp sử dụng máy ATM: Máy ATM là máy rút tiền mặt khi sử dụng thẻ tiền mặt, khi sử dụng bạn phải nhớ mã số bí mật. Trong trường hợp

nhập mã số bí mật sai tới 3 lần liên tục thì sẽ khoá thẻ, bạn phải mang hộ chiếu và thẻ tới ngân hàng để mở lại mới sử dụng lại được.

Đơn vị tiền tệ ở Đài Loan là Đài tệ (NT\$), gồm 2 loại tiền giấy và tiền kim loại. Tiền kim loại có mệnh giá nhỏ gồm 1, 2, 5, 10, 20, 50 Đài tệ. Tiền giấy có mệnh giá lớn gồm từ 100, 500, 1000 Đài tệ.

Tại các Ngân hàng, người nước ngoài có hộ chiếu, có thể đổi Đô la Mỹ ra tiền Đài tệ. Tỷ giá giao dịch ngoại tệ thay đổi hàng ngày, bạn có thể tra trên mạng hoặc trên bảng thông báo của ngân hàng.

Gửi tiền: Nếu bạn muốn gửi tiền về cho gia đình ở Việt Nam thì nên chuyển khoản qua ngân hàng. Để nhận được tiền qua ngân hàng, thân nhân của người lao động phải mở tài khoản tiền mặt tại ngân hàng thương mại của Việt Nam như: Vietcombank, Techcombank, Vietinbank hoặc ngân hàng Nông nghiệp (Agribank)... Thủ tục mở tài khoản ở ngân hàng rất thuận tiện, chỉ việc tới ngân hàng sẽ được nhân viên ở quầy giao dịch của ngân hàng hướng dẫn đầy đủ các thủ tục để mở tài khoản. Đặc biệt, hiện nay dịch vụ chuyển tiền của Western Union có mạng lưới chuyển tiền rộng khắp và nhanh chóng, ở Đài Loan có hơn 200 điểm gửi tiền. Đây là một địa chỉ đáng tin cậy bạn có thể sử dụng dịch vụ này. Để biết thêm thông tin chi tiết, hãy truy cập website tiếng Việt: www.westernunion.com.vn hoặc có thể tham khảo phần hướng dẫn ở phần cuối của cuốn tài liệu.

III. MỘT SỐ ĐỊA CHỈ LIÊN LẠC KHI CẦN THIẾT

1. Cục Quản lý lao động ngoài nước :

Địa chỉ : 41B, Lý Thái Tổ, quận Hoàn Kiếm , Hà Nội

Điện thoại: Tổng đài (84.4) 38249517, bấm số máy lẻ:

- Phòng Quản lý lao động: 305 – 309

- Phòng Thanh tra: 301- 304

- Phòng Thông tin tuyên truyền: 511- 513

Fax : (84.4)38240122 .

Website: www.dolab.gov.vn

Email: dolab@dolab.gov.vn

2. Văn phòng hỗ trợ lao động ngoài nước

Địa chỉ: Tầng 1, Tòa nhà Cục Quản lý lao động ngoài nước, số 41B Lý Thái Tổ, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội.

Điện thoại: (84.4) 39366633

Website: hotrolaodongngoainuoc.org

Email: hotrolaodongngoainuoc@gmail.com

3. Văn phòng Kinh tế-Văn hoá Việt Nam tại Đài Bắc:

Địa chỉ: The Viet nam Economic and Cultural Office Taipei 3F, No.65, Sung chang road, Taipei, Taiwan .

Điện thoại : + 886.2. 25166626

Fax : +886.2. 25166625

4. Ban Quản lý lao động Việt Nam tại Đài Bắc :

Địa chỉ : Viet Nam Economic and cultural officce in TaiPei Division of labour Administration.

Add: 2F, No 101, Song Jiang road, Zhongshan distric, Taipei, Taiwan .

Điện thoại: +886.2. 25043477

Fax : +886.2.25060587

5. Đường dây nóng của Ủy ban lao động Đài Loan :

Cục Đào tạo nghề nghiệp thuộc Ủy ban lao động: **1955**

Đường dây cung cấp dịch vụ tư vấn bảo vệ lao động nước ngoài 24/24 giờ của Ủy ban lao động: Là đường dây miễn phí dành cho lao động nước ngoài, chủ sử dụng lao động và dân chúng đang thường trú trên địa bàn Đài Loan gọi đến bằng điện thoại nội hạt, điện thoại di động, hoặc điện thoại công cộng để xin sự trợ giúp, nội dung phục vụ của đường dây này gồm: Cung cấp dịch vụ bằng 5 thứ tiếng (tiếng Trung, tiếng Thái Lan, tiếng Indonesia, tiếng Việt, tiếng Anh), được tư vấn về mặt pháp lý, thụ lý sự khiếu nại, cung cấp thông tin của tổ chức có dịch vụ tư vấn và hỗ trợ về mặt pháp lý, sắp xếp giới thiệu chuyển đến nơi lánh nạn và giới thiệu chuyển đến những đơn vị có cung cấp dịch vụ liên quan.

6. Trung tâm liên hiệp cung cấp dịch vụ tuyển dụng trực tiếp

Cục Đào tạo tay nghề của Ủy ban lao động Đài Loan thành lập “Trung tâm liên hiệp cung cấp dịch vụ tuyển dụng trực tiếp”, để cung cấp dịch vụ, hỗ trợ chủ của các ngành nghề tuyển dụng lại lao động cũ đang làm việc cho chủ sử dụng, qua trung tâm này, chủ sử dụng lao động có thể trực tiếp làm hồ sơ xin cấp giấy phép sử dụng lao động nước ngoài. Trước khi lao động trở về nước, chủ sử dụng tự hoàn tất các thủ tục xin cấp giấy phép để được sử dụng lại lao động sắp hết hạn hợp đồng lao động với chủ sử dụng (chủ sử dụng không ủy thác công ty môi giới mà tự hoàn tất các thủ tục xin cấp giấy phép để lao động cũ được phép quay trở lại Đài loan để tiếp tục làm việc cho mình)

Website của “Trung tâm liên hiệp cung cấp dịch vụ tuyển dụng trực tiếp”:

<http://dhsc.evta.gov.tw>

Địa chỉ của trung tâm đặt tại thành phố Đài Bắc: Tầng 3, Số 69, Đoạn 2,

Đường Diên Bình Bắc, Khu Đại Đồng, Thành Phố Đài Bắc

Điện thoại : 02-6608-5001;

Fax : 02-6618-0521

7. Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài tại các địa phương

Tên gọi	Điện thoại	Địa chỉ
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài, thành phố Đà Bắc	Tel :02-25502151 Fax:02-25507024	Tầng 5, số 21, đoạn 1, phố Địch Hóa, khu Đại Đồng, TP. Đà Bắc
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài thành phố Cao Hùng	Tel :07-8117543 Fax :07-8117548	Tầng 4, số 6, đường Trần Trung, khu Tiền Trấn, TP. Cao Hùng
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài thành phố Tân Bắc	Tel :02-89659091 02-89651044 Fax:02-89651058	Tầng 7, số 161, đoạn 1, đường Trung Sơn, khu Bản Kiều, Thành phố Tân Bắc
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Đào Viên	Tel :03-3344087; 03-3341728; 03-3322101 Fax:02-89651058	Tầng 8, số 1, đường Huyện Phủ, TP. Đào Viên
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài thành phố Tân Trúc	Tel :03-5320674 Fax :03-5319975	Tầng 5, số 69, phố Quốc Hoa, TP. Tân Trúc
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Tân Trúc	Tel :03-5520648 Fax :03-5520771	Tầng 3, số 10, đường Quang Minh 6, TP. Bắc Trúc, huyện Tân Trúc
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Miêu Lật	Tel :037-363260 037-370448 Fax :037-363261	Số 1121, đường Quốc Hoa, TP. Miêu Lật
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài thành phố Đài Trung	Tel :04-22296049 Fax:04-22296048 ĐT tư vấn: 0800-600008	Tầng 2, số 53, đoạn 2, đường Tự Do, TP. Đài Trung
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Nam Đầu	Tel :049-2238670 Fax :049-2238353	Tầng 1, số 660, đường Trung Hưng, TP. Nam Đầu, huyện Nam Đầu.
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Chương Hóa	Tel :04-7297228 04-7297229 Fax :04-7297230	Tầng 8, số 100, đường Trung Hưng, TP. Chương Hóa
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Vân Lâm	Tel :05-5338087 05-5338086 Fax :05-5331080	Số 515, đoạn 2, đường Vân Lâm, TP. Đầu Lục, huyện Vân Lâm.

Tên gọi	Điện thoại	Địa chỉ
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Gia Nghĩa	Tel :05-3621289 Fax :05-3621097	Số 1, đoạn Đông, đường Tường Hòa 2, TP. Thái Bảo, huyện Gia Nghĩa.
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài TP. Gia Nghĩa	Tel :05-2231920 Fax :05-2228507	Số 199, đường Trung Sơn, TP. Gia Nghĩa.
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài TP. Đà Nam	Tel :06-2951052 06-2991111 Fax :06-2951053	Tầng 8, số 6, đoạn 2, đường Vĩnh Hoa, TP. Đà Nam
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Bình Đông	Tel :08-7510894 Fax :08-7515390	Số 17, đường Tự Do, TP. Bình Đông
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài TP. Cơ Long	Tel :02-24258624 02-24258624 Fax:02-24226215	Số 1, đường Nghĩa Nhất, TP. Cơ Long
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Nghi Lan	Tel :03-9254040 0800-339357 Fax :03-9251092	Số 1, đường Huyện Chính Bắc, huyện Nghi Lan.
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Hoa Liên	Tel :038-239007 038-220931 Fax :038-237712	Số 17, đường Phủ Tiên, TP. Hoa Liên, huyện Hoa Liên
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Đà Đông	Tel :089-328254 Fax :089-359740	Số 276, đường Trung Sơn, TP. Đà Đông
Trung tâm phục vụ tư vấn lao động nước ngoài huyện Bành Hồ	Tel :06-9212680 Fax :06-9217390	Số 160, phố Đại Hiền, TP. Mã Công, huyện Bành Hồ
Trung tâm phục vụ tư vấn và kiểm soát lao động nước ngoài huyện Kim Môn	Tel :082-373291 Fax :082-371514	Số 60, đường Dân Sinh, thị trấn Kim Thành, huyện Kim Môn
Trung tâm phục vụ tư vấn và kiểm soát lao động nước ngoài huyện Liên Giang	Tel :0836-25022 số máy lẻ 15 Fax :0836-22209	Số 76, Thôn Giới Thọ, xã Nam Can, huyện Liên Giang

**HƯỚNG DẪN CHUYỂN TIỀN LƯƠNG VỀ NƯỚC THÔNG QUA
WESTERN UNION**

